

ZBERATEL'® 2006

3

Ročník XII.
Cena 55 Sk
ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Umenie doby Karla IV -
Novinky našich susedov (str. 7)

Z PONUKY FIRMY ZBERATEĽ

Opäť pestrá ponuka námetov, umenie, fauna
sveta, ale aj známe kreslené postavičky

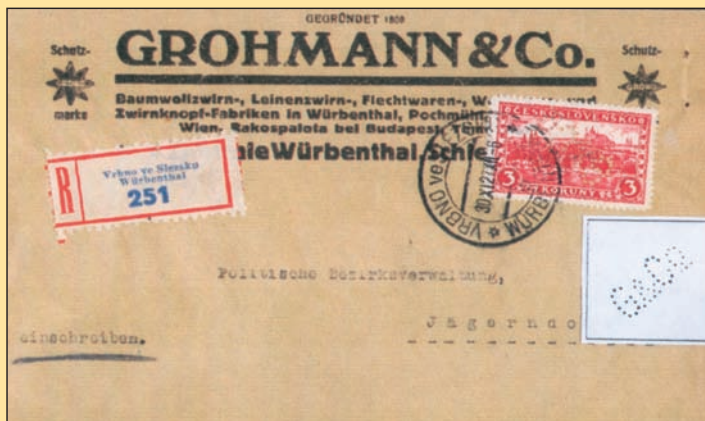
Výtvarný návrh na veľkonočnú známku

Aj Poľsko vydalo k ZOH známku s námetom lyžovania

BRATISLAVSKÉ ZBERATEĽSKÉ DNI
09. - 10. 6. 2006

Vzácné použitie známky 3 Kč z emisie Praha – Vysoké Tatry s perfinom (príloha Zberateľské state)

Požehnanie kráľa Olava V. – 150 rokov nórskeho známok (34-35)

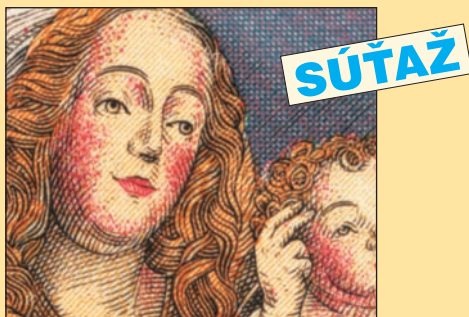
Zaujímavé farebné odtiene? Nedajte sa pomýliť! (37)

Veľkonočný motív na pohľadnici MFK (28-29)

Star Wars pokračuje – v MOT (14-15)

Vážení čitatelia,

zima nás nechce opustiť, ukazujú nám všetky svoje stránky, viac však tie negatívne, najmä ak nie sme ochotní rešpektovať niektoré prírodné zákony, napr. tiaž snehu. Ale zberateľom ponúka viac dlhých zimných večerov, keď sa môžu venovať svojej záľube. Koniec januára nám však priniesol aj ďalšiu smutnú správu – zomrel Štefan Pliško, náš dlhoročný redakčný spolupracovník, zanietený zberateľ, publicista, organizátor filatelistického života v Detve, v blízkom aj vzdialenom okolí, autor nezabudnuteľného seriálu Malá škola filatelie, ale predovšetkým dobrý človek, ochotný vždy a všade pomôcť. Určite mnohí aj neskôr siahnu po jeho učebnici. V spoločenskej kronike nášho spomína V. Kučera.

K marcovému číslu Zberateľa

V dnešnom čísle prinášame informácie o našich novinkách, o emisnom pláne na tento rok a ďalšie zaujímavosti. Do rubriky o nových poštových pečiatkach pribudli prvé záznamy, pričom zrejme snahu uverejňovať informácie o ich používaní s istým časovým predstihom sa nám nepodarí realizovať. Pretože v Technickej ústrední pôšt nepochopili našu iniciatívu, odkázaní sme len na internetovú stránku Pofisu.

Aj novinky našich susedov dokazujú, že prítlačivé námety na nové poštové známky sú nevyčerpatelne.

Pokračujeme ďalšou časťou (už tretou) seriálu z oblasti numizmatiky. Vznik platidiel má svoju históriu, siahajúcu mnoho storočí dozadu, a do nej bohato načrela naša školiteľka pani Elena Minarovičová.

Z obsahu marcového čísla spomenieme príspevok S. Šabláturu k špecializovanému zbieraniu známok ČSR i aj II. A. Paulinyová v galérii majstrov známkovej tvorby prostredníctvom medailóniku o Igorovi Rumanskom mu blahoželá k významnému životnému jubileu. M. Jobek už v 95. časti MOT pokračuje v opisovaní zaujímavého námety na telefónnych kartách, ktorým je známy filmový hit. O zrušení dobierkových sprievodiek píše D. Evinic, J. Solava pokračuje o zvieratách v službách človeka a A. Urminský si všíma pohľadnice s iniciálkami MFK. J. Korený nám opäť približuje oblasť súčasných poľných pôšt, tentokrát z pôsobenia vojsk SRN v pozorovateľských misiách OSN.

Nechýbajú ani tradičné rubriky, oznamy o zberateľských stretnutiach, o blížiacich sa Bratislavských zberateľských dňoch, rad ďalších zaujímavostí a inzercia. Ponuka firmy Zberateľ prináša nové námety a teritória, a tým aj možnosti doplniť svoje zbierky.

Prílohu tvoria Zberateľské state, v ktorých náš úspešný zberateľ a vystavovateľ J. Piša približuje čaro perfinov.

Dúfame, že vám časopis spríjemní chvíle oddychu, priniesie pohodu a bude aj naďalej vašim dobrým spoločníkom.

Vaša redakcia

ZBERATEL[®]

Ročník XII. - 2006 • Číslo 3 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Z novinek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (6-8)
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky (3)** – Ako a z čoho sa razili staroveké mince / Short course of numismatics – How and what were antic coins minted from / Grundschole der Numismatik – Wie und aus welchem Material wurden Antikmünzen geprägt (10-12)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (95)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über die Telefonkarten (14-15)
- **D. Evinic: Zrušenie poštových dobierkových sprievodiek** / End of postal COD parcel-orders / Ende der Postnachnahmescheine (16-18)
- **J. Solava: Zvieratá v službách človeka – Ťava** / Animals serving people – Camel / Tiere im Dienst der Menschen – Kamel (19)
- **J. Korený: Spolková republika Nemeccko v pozorovateľských misiách OSN** / Germany in UNO observation missions / Bundesrepublik Deutschland als Beobachter im Rahmen der UNO Missionen (20-22)
- **A. Paulinyová: Z galérie majstrov známkovej tvorby – Igor Rumanský** / From the gallery of masters of stamp creation – Igor Rumanský / Aus der Galerie der Meister von Briefmarkenwürfen – Igor Rumanský (24-25)
- **M. Bachratý: Zvláštny postup pošty Bratislava 2** / Uncustomary practice of Bratislava 2 post office / Ungewöhnliches Verfahren des Postamts Bratislava 2 (26-27)
- **A. Urminský: Pohľadnice signované MFK** / Picture postcards signed by MFK / Ansichtskarten gezeichnet mit MFK (28-29)
- **I. Lužák: Nórske známky si pripomenuli 150. výročie** / 150 years of Norwegian postage stamps / 150 Jahre Norwegischer Briefmarken (34-35)
- **Zberateľské state 18 - J. Piša: Priesvitka a perfin – dva druhy ochrany známky** / Collectors' articles 18 – Watermark and perfin – two types of postage stamp protection / Beilage – Wasserzeichen und Perfin – zwei Briefmarkenschutzarten

ZBERATEĽ[®]

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek-ZBERATEĽ, Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 I ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/44 250 149, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výťažok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2006 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 550 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1165 Sk (30 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1490 Sk (52 USD).

■ **Zasielanie príspevkov a inzerátov:** Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na počítačových disketách alebo na CD. Obrázové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIFF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 3/2006:

Redakčná uzávierka 17. februára 2006
Do tlače zadane 22. februára 2006
Dátum vydania 28. februára 2006

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonent časopisu má v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzovníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkajú materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám firma účtuje poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ. Všetkým abonentom časopisu firma poskytuje na ponúkaný tovar zľavu vo výške 5 %.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov
 - z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 7017280
- BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukážkou typu **H** v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu **U** v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo sprievodného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa je na pôvodnej adrese Račianska 17,
☎ 02/44 250 149, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk
návšteva redakcie v utorok 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.
Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATELSKÉ MATERIÁLY

■ Karol Kuzmány

Slovenská pošta, a. s., vydala 3. 2. 2006 príležitostnú poštovú známku z emisného radu Osobnosti „Karol Kuzmány“ v nominálnej hodnote 16 Sk v náklade 1 mil. kusov.

Známku rozmerov 27 x 34 mm, vrátane perforácie (na výšku), vytlačila viacfarebnou ofsetovou technikou tlačiareň WSP - CARTOR Francúzsko na tlačových listoch s 50 známkami.

Na známke je portrét Karola Kuzmányho v pozadí s jeho rukopisom, ktoré pochádzajú zo zbierok Archívu literatúry a umenia Slovenskej národnej knižnice v Martine.

Básnik, prozaik a teológ Karol Kuzmány sa narodil 16. novembra 1806 v rodine breznianskeho evanjelického farára. Študoval v Dobšinej, v Gemerí a v Bratislave. Na univerzite v Jene si doplnil vedomosti z teológie, histórie a filozofie. Pôsobil ako súkromný vychovávateľ, neskôr prijal miesto profesora na lýceu v Kežmarku. Pastoračnú činnosť začal v Banskej Bystrici, pokračoval vo Zvolene a po dvoch rokoch sa opäť vrátil do B. Bystrice. V roku 1849 ho viedenská teologická

fakulta vymenovala za profesora praktickej teológie. Za vydanie vedeckého diela o ev. cirkevnom práve v Rakúsku mu udelili zlatú medailu pruského kráľa za vedu a umenie a v roku 1863 čestný doktorát teológie. Vyvrcholením Kuzmányho práce pre slovenský národ bolo jeho zvolenie za prvého podpredsedu Matice slovenskej. Krátko pôsobil v Martine aj ako farár a má zásluhy na založení ev. gymnázia v Turčianskom Sv. Martine. Vydával literárny časopis Hronka, venoval sa náboženskej spisbe, je autorom románu Ladislav a hymnickej piesne Sláva šľachetným – Kto za pravdu horí. Bol členom výboru spolku Tatrin a členom slovenskej deputácie u cisára v roku 1849. Plodný život Karola Kuzmányho sa skončil náhle 14. augusta 1866 v Turčianskych Tepliciach, pochovaný je na Národnom cintoríne v Martine.

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania vrátane pečiatky prvého dňa vydania s domicilom Martin. Na FDC je rodný dom Karola Kuzmányho v Brezne a fragmenty z básne k založeniu Matice slovenskej. Autorkou rytiny FDC je Lucie Bandíková. FDC v náklade 3 200 kusov vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava, jednofarebnou oceľotlačou z plochej dosky.

Autorom výtvarných návrhov emisie je akad. mal. Peter Augustovič. Znáмка má č. 368

■ Zimné olympijské hry Turín 2006

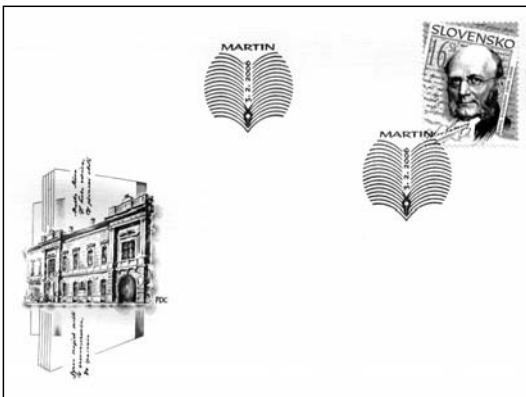
Slovenská pošta, a. s., vydala 3. 2. 2006 príležitostnú poštovú známku „Zimné olympijské hry Turín 2006“

v nominálnej hodnote 21 Sk v náklade 510 tis. kusov. Znáмку rozmerov 42 x 28 mm, vrátane perforácie (na šírku) s kupónom, viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň WSP - CARTOR Francúzsko na tlačových listoch s 30 známkami a 30 kupónmi.

Na známke je zobrazená lyžiarka - slalomárka. V ľavej dolnej časti známky sú olympijské kruhy a nápis XX. ZOH 2006. Na kupóne je logo XX. ZOH v Turíne.

Zimné olympijské hry sa budú po druhý raz vo svojej histórii konať v Taliansku. Po polstoročí od VII. ZOH, ktorých dejiskom bolo v roku 1956 mestečko pod Dolomítmi – Cortina d'Ampezzo, sa tejto cti a zodpovednosti dostalo severotalianskemu veľkomestu Turín. Zatiaľ

čo v Cortine boli v 41-člennej československej olympijskej výprave len traja slovenskí športovci, v Turíne sme mali 61 reprezentantov.

Legenda slovenského krasokorčuľovania Karol Divín získal v Cortine pri svojom olympijskom debute pekné 5. miesto, keď na ďalších Hrách v roku 1960 získal striebornú medailu. Piate miesto čs. hokejistov sa však hodnotilo ako neúspech. Jediným Slovákom v mužstve bola dlhoročná opora Slovana Bratislava brankár Ján Jendek. Zostava hokejových veľmocí sa za polstoročie takmer nezmenila a slovenskí priaznivci ľadového hokeja čakali už od Lillehammeru na olympijský úspech. O doterajších ZOH od vzniku SR olympij-

statne stojaca renesančná zvonica z roku 1658. Súčasťou obrazu známky je aj mestský erb umiestnený v strede hore, na ktorom sa nachádza motív troch tatranských štítov na modrom pozadí a dva červené skrížené šipy (symbol patróna mesta).

Autorom výtvarného návrhu známky je akad. mal. Marián Čapka. Známka má číslo 370.

■ K tohtoročnému emisnému plánu Slovenskej pošty

Slovenská pošta (SP), a. s., plánuje vydať v tomto roku 21 poštových známok, z toho 5 vypliatých v celkovom náklade 14,3 mil. kusov a 16 príležitostných spolu v náklade 10,91 mil. kusov.

Prvá známka s dátumom vydania 3. februára bola venovaná prvému podpredsedovi Matice slovenskej Karolovi Kuzmánymu. V tomto roku si pripomíname 200. výročie jeho narodenia. V ten istý deň SP vydala známku k XX. ZOH 2006 Turín s námetom ženského zjazdového lyžovania.

Ďalšou známkou s februárovým dátumom vydania bola známka z emisného radu Mestá, tento rok venovaná Popradu, ktorý oslavuje 750. výročie prvej písomnej zmienky.

V marci vyjde blahoprajná známka s námetom nacistu, ktorý SP vybrala zároveň aj ako symbol podpory Lige proti rakovine. K Veľkej noci pripravila známku s vyobrazením malých šibačov.

V apríli v obľúbenom emisnom rade Ochrana prírody spropaguje SP vzácne geologické lokality: Devínsku kobylu – Sandberg a čadičový vodopád Šomoška v okrese Lučenec.

V máji už tradične vyjde známka emisnej série EUROPA venovaná téme Imigranti očami mladých ľudí. Jej autorom je víťaz výtvarnej súťaže, ktorú SP vypísala pre poslucháčov vysokých škôl umeleckého zamerania. V známkovom ročníku 2006 pribudnú v máji aj dve známky emisného radu Krásy našej vlasti, a to renesančné zvonice v Kežmarku a Podolínci. Detská známka, ktorú plánuje SP vydať v predvečer Medzinárodného dňa detí, prinesie obrázok obľúbenej postavičky vrabčička z knihy Ludmily Podjavorinskej Čin-Čin podľa ilustrácie Viery Gergelovej.

Na jún pripravuje SP štyri známky. Na známke

ské kovy viseli pre nás privysoko. Okrem hokejistov o dobré umiestnenie na XX. ZOH v slovenskom drese bojovali biatlonisti a biatlonistky, reprezentanti severského i alpského lyžovania a sánkari.

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania s kresbou sánkaru a pečiatka prvého dňa vydania s domicilom Bratislava, zobrazujúca hokejistu. Autorom rytiny FDC je František Horniak. FDC vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava, jednofarebnou ocelotlačou z plochej dosky v náklade 3 200 ks.

Autorom výtvarných návrhov emisie je akad. mal. Igor Píacka. Známka má č. 369

■ Poprad

Slovenská pošta, a. s., vydala 17. 2. 2006 výpliatnu poštovú známku „Poprad“ v nominálnej hodnote 23 Sk v náklade 2 mil. kusov. Známkou rozmerov 24 x 27,5 mm, vrátane perforácie (na výšku), viacfarebnou ošetrovou technikou vytlačila tlačiareň WSP - CARTOR Francúzsko na tlačových listoch so 100 známkami.

Na známke je zázorný pohľad na časť námestia s kostolom sv. Egídia z 13. storočia a vedľa neho samo-

s personalizovaným kupónom bude znázornený hrad Devín, známka Fujara pripomenie, že typický slovenský hudobný nástroj bol nedávno zapísaný do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. V druhej polovici mesiaca vydá SP dve známky z emisného radu Technické pamiatky - Klenotnica múzeí, zamerané na vzácné exponáty mediárstva a sklárstva z múzea v Lednických Rovniach a zo Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici.

V septembri obohatí emisný plán spoločné vydanie s Indonéziou, venované bábkovým divadlám. Pôjde o dve známky, pričom na slovenskej sa objaví gašparko a na indonézskej tradičná postavička Semar indonézskeho bábkového divadla.

V októbri v emisnom rade Umenie pripomenie SP dielo maliara Dezidera Millyho a Moraviansku Venušu, jednu z najvzácnejších pamiatok na Slovensku.

Na záver roka sa objaví tradičná známka k Vianočiam s námetom koledníkov a ďalšia známka ku Dňu poštovej známky, ktorá pripomenie dielo Jozefa Cincíka, autora o. i. známok s portrétmi veľkomoravských kniežat.

Medzi známkami bude aj jeden hárček v emisnom rade Ochrana prírody a šesť upravených tlačových listov – emisné rady Európa, Technické pamiatky, Umenie, spoločné vydanie s Indonéziou a personalizovaná známka. Okrem už vydanéj známky s kupónom k ZOH Turín, na tlačovom liste s ôsmimi známkami hradu Devín budú kupóny určené na personalizáciu.

Tlačovú techniku ofset SP samostatne použije na tlač 12 známok, 6 rytých známok bude vytlačených z plochých dosiek a 2 ryté známky budú vytlačené rotačnou ocelotlačou.

■ Slovenská pošta vydala striebornú olympijskú známku

Pri príležitosti XX. Zimných olympijských hier v Turíne Slovenská pošta, a. s., (SP) dala vyrobiť strieborné odrazky príležitostnej poštovej známky vydanéj k olympiáde. Na trh sa dostali v obmedzenom náklade 100 kusov.

Strieborné odrazky vyrobila Mincovňa Kremnica podľa výtvarného návrhu akademického maliara Igora Piačku. Každá strieborná známka má pridelené svoje číslo a určite sa stane aj vďaka svojmu námetu, ktorým je zjazdové lyžovanie - ženský slalom, dôstojnou pripomienkou tohtoročnej olympiády. Strieborné odrazky majú oproti originálu – príležitostnej poštovej známke ZOH Turín – menšie rozmery.

Strieborná známka k XX. Zimným olympijským hrám v Turíne je druhou striebornou známkou, ktorú dala vyrobiť SP. Prvá vznikla minulý rok, pri príležitosti vydania poštovej známky Prezident SR Ivan Gašparovič.

(spracoval -pem-)

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK - február 2006

dátum, domicil,
text pečiatky, autor, farba

■ 3. 2. 2006 Bratislava 1: POŠTOVÁ ZNÁMKA XX. ZOH TURÍN 2006 • Ervín Smažák • modrá

■ 10. 2. 2006 Bratislava 1: OTVORENIE ZOH TURÍN 2006 • neuvedený • modrá

■ 17. 2. 2006 Poprad 1: 750. VÝROČIE PRVEJ PÍSOMNEJ ZMIENKY O POPRADE • Ladislav Stano • čierna

■ 24. 2. 2006 Poprad 1: FILATELISTICKÁ VÝSTAVA POPRADFILA • Jozef Kupko • čierna

V zberateľských odboroch
FILATELIA, POŠTOVÁ HISTÓRIA, NUMIZMATIKA,
POHLADNICE a STARÉ TLAČOVINY

**SPOLOČNOSŤ DARABANTH, GMBH,
ORGANIZUJE PRAVIDELNÉ AUKCIE.**

*Písomnú (prostredníctvom internetu) dvakrát mesačne,
medzinárodnú sálovú dvakrát ročne.*

NA NAŠU STRÁNKU

www.darabanth.hu

MOŽNO PONUKY POSIELAŤ NEPRETRŽITE.

V našej Web predajni sú denne aktualizované položky maďarských a zahraničných známok, noviniek, pohľadníc, starých mincí a bankoviek.

*Z uvedených oblastí preberáme aj aukčné položky
alebo ich odkúpime.*

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

Krása kvetov – ibištek

Česká pošta vydala 1. 2. 2006 výplatnú poštovú známku nominálnej hodnoty 11 Kč podľa výtvarného návrhu Anny Khunovej v ryteckom prepise Bohumila Šneidra. Rozmer obrazu známky je 19 x 23 mm a vytlačená bola rotačnou ocelotlačou v kombinácii s trojfarebnou hĺbkotlačou na tlačových listoch so 100 ks známok. Katalógové číslo známky je 0458. FDC nebola vydaná.

s pukmi doplnený názvom ibištek.

Gratulačná kytica

Česká pošta vydala 1. 2. 2006 výplatnú poštovú známku nominálnej hodnoty 10 Kč s kupónom určeným

na prítlač podľa želania zákazníka. Znáмка bola vytlačená viacfarebným ofsetom podľa výtvarného návrhu Libuše a Jaromíra Knotkových. Rozmer obrazu známky je 23 x 30 mm a vytlačená bola na tlačových listoch s deviatimi známkami a 12 kupónmi. Katalógové číslo známky je 0459. FDC nebola vydaná.

Na obraze známky je kytica, na pravom hornom kupóne je detail kvetu s motýľom, na ďalších 11 kupónoch je drobný kvetinový motív. Časť nákladu má nepotlačené kupóny, na ktoré budú dodatočne vyhovované prítlače.

XX. Zimné olympijské hry, Torino 2006

Zimné olympijské hry boli 8. 2. 2006 príležitou na vydanie ďalšej známky Českej pošty. Znáмка nominálnej hodnoty 9 Kč, rozmerov 23 x 40 mm podľa návrhu Zd. Netopila, bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou so štvorfarebnou hĺbkotlačou na tlačových listoch s 50 známkami. Katalógové číslo známky je 0460. Súčasťou emisie je FDC a pečiatka dňa vydania.

Námetom známky je klasické lyžovanie žien, v ktorom Česká republika dosiahla viac úspechov. Zimné olympijské hry sa do Talianska vrátili po päťdesiatich rokoch (Cortina d'Ampezzo 1956). Súťaže prebehli v Turíne a v niekoľkých ďalších blízkych zimných strediskách.

Súťaže v behu na lyžiach sa poriadali v Nórsku už v 17. stor. Odtiaľ sa tento šport začal šíriť i do ostatných krajín a na konci 19. stor. bol oficiálne uznaný. Na program olympijských hier bol prvýkrát zaradený v r. 1924. Rozlišuje sa klasický štýl a voľná technika. Na známke je rad pretekárov idúcich voľnou technikou. Znáмка je doplnená olympijskými kruhmi a textom XX. ZIMNÍ OLYMPIJSKÉ HRY TORINO 2006.

Zimné paralympijské hry, Torino 2006

V rovnaký deň, 8. 2. 2006, Česká pošta vydala aj známku k zimným paralympijským hrám s námetom sledge hokej. Náročnosťou prípravy aj špičkovými výkonnými športovcami sa Paralympijské hry vyrovnávajú hrám olympijským. Líšia sa však veľkým počtom rôznych zdravotných kategórií pre jednotlivé súťažné dis-

ciplíny. Športovci súťažili v alpskom a v severskom (klasickom) lyžovaní, biatlone, curlingu a sledge hokeji. Ten

vznikol začiatkom 60. rokov vo švédskom rehabilitačnom centre v Štokholme, keď niekoľko bývalých hráčov ľadového hokeja, aj napriek telesným nedostatkom, chcelo naďalej hrať. Športovci sedia na špeciálnych saniah, ktoré majú zospodu namiesto sklzníc nože, a odrážajú sa pritom dvoma hokejkami zakončenými z jednej strany bodcom a z druhej čepeľou. Sledge hokej bol do programu paralympiády zaradený v r. 1994, v ČR sa začal hrať v r. 2000.

Na známke nominálnej hodnoty 7,50 Kč rozmerov 40 x 23 mm sú podľa návrhu Zd. Netopila zobrazení dvaja hokejisti bojujúci o puk a logo Českého paralympijského výboru. Znáмка bola vytlačená rotačnou oceľotlačou kombinovanou so štvorfarebnou hĺbkotlačou na tlačových listoch s 50 známkami. Katalógové číslo známky 0461. Súčasťou emisie je aj FDC a pečiatka dňa vydania.

Umenie doby Karla IV. – Madona zbraslavská

Rímsky cisár (1355-1378) a český kráľ (1346-1378) Karel IV. z rodu Luxemburgov vytvoril z Prahy výstavné európske veľkomesto a centrum umenia, obchodu a vzdelanosti. Na cisárskom dvore pôsobili najlepší maliari, sochári, zlatníci a architekti, ktorých diela udi-

vujú vysokými výtvarnými kvalitami, rozmanitou výstavbou námetov, foriem, techník a materiálov. Obraz Madona zbraslavská je najcennejším a najreprezentatívnejším zachovaným obrazom s polofigúrou Madony vytvoreným na doske z lípového dreva. Maliar obraz maľoval veľmi náročnou technikou. Na modrý plášť Madony použil najdrahší pigment – rozomletý polodrahokam lapis lazuli, a nešetřil ani zlatom. Pozadie a rám sú bohato pozlátené, gravírované a puncované, zlatom je ozdobený aj odev Madony a košíčka dieťaťa. Mnohé perly

a drahokamy boli osadené až r. 1661. Obraz zbraslavskej Madony je na známke doplnený textami PRAHA, KOL. 1345, MADONA ZBRASLAVSKÁ, KOSTEL SV. JAKUBA ST., PRAHA-ZBRASLAV. Na kupóne medzi dvojicami známk je text UMĚNÍ DOBY KARLA IV. doplnený drobným grafickým motívom zo známky.

Znáмка nominálnej hodnoty 25 Kč, rozmerov 40 x 50 mm podľa výtvarného návrhu a rytiny Bedřicha Housu bola vytlačená oceľotlačou z plochej dosky kombinovanou viacfarebným ofsetom a Česká pošta ju vydala 8. 2. 2006. Katalógové číslo známky 0462. Vydaná bola aj FDC s pečiatkou dňa vydania.

Rakúsko

Príležitostnú poštovú známku **Muhammad Ali** v nominálnej hodnote 1,25 eur Rakúska pošta vydala 14. januára 2006 v náklade 800 000 ks. Muhammad Ali, vlastným menom Cassius Marcellus Clay, sa narodil 17. januára 1942 v Louisville, v americkom štáte Kentucky. S boxom začínal ako dvanásťročný a jeho prvý veľký medzinárodný úspech bolo víťazstvo a zlatá olympijská medaila v polotlačke váhe na Olympijských hrách v Ríme v roku 1960.

V roku 1964, po 20 profesionálnych zápasoch, dosiahol prvý majstrovský titul, keď sa po víťazstve nad Sonny Listonom stal profesionálnym majstrom sveta v kategórii bez rozdielu hmotností. V rovnakom roku, po spojení s hnutím Black-Muslim, si zmenil meno na Muhammad Ali. Titul obhájil v roku 1967, v roku 1971 v boji o titul prehrál na body s Joe Frazierom. V odvete súboji v roku 1974 však na body zvíťazil Ali. V októbri 1974, v hlavnom meste Zairu, v Kinshase, si vybojoval titul naspäť, keď nad obhajcom titulu George Foremanom zvíťazil k. o. v ôsmom kole zápasu. V roku 1978 v Las Vegas v zápase s Leonom Spinksom titul stratil, ale v rovnakom roku v 15-kolovom zápase si titul opäť vybojoval. V roku 1979 ohlásil koniec kariéry, avšak posledný zápas vybojoval v decembri 1981 proti Trevorovi Berbickovi, s ktorým prehrál na body. Bilancia jeho profesionálnej kariéry znie 56 víťazstiev, z toho 37 k. o., pričom len päťkrát prehrál.

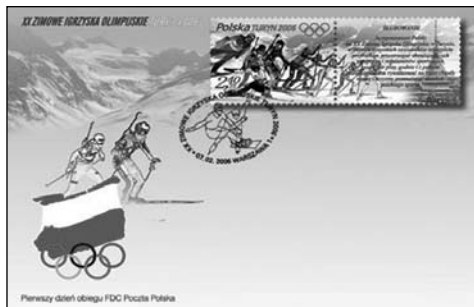
Na olympijskej scéne sa objavil ešte v roku 1996 v Atlante, keď mu organizačný výbor umožnil bežať posledný úsek štafety s olympijským ohňom.

(spracoval -pem-)

Poľsko

K XX. Zimným olympijským hrám v Turíne, ktoré sa konali v blízkom aj vzdialenejšom okolí talianskeho veľkomesta od 10. do 26. februára 2006, Poľská pošta vydala 7. februára 2006 príležitostnú známku s kupónom. Na poza-

dí hôr sú zobrazení lyžiari v rôznych olympijských disciplínach. Na kupóne je text olympijského sľubu poľských športovcov a fragment mesta Turín. Znáмка nominálnej hodnoty 2,40 ZŁ podľa návrhu J. Brodowskeho bola vytlačená ofsetom v náklade 500 000 ks na tlačovom liste s desiatimi známkami a desiatimi kupónmi. Súčasťou emisie je aj obálka prvého dňa vydania s pečiatkou dňa vydania.

Poľská pošta po prvýkrát vydala známku k sviatku všetkých zamilovaných, k sviatku sv. Valentína. Emisia s názvom **Lúbim ťa** vyšla 10. februára 2006 v dvoch vyhotoveniach, v hárku s 50 ks známkami a v malom tlačovom liste s ôsmimi známkami a ôsmimi nepotlačenými kupónmi určenými na personalizáciu. Práve tento sviatok bol príležitosťou na kupóne známky vyjadriť niečo pekné blízkej osobe, pretože fantázia zamilovaných nepozná hranice. Znáмка nominálnej hodnoty 1,30 ZŁ podľa návrhu A. Gosika bola vytlačená rotačnou hĺbkotlačou v náklade 3,9 mil. kusov a 100 000 ks malých tlačových listov.

K rakúskej novinke

V rubrike Z noviniek našich susedov prinášame informáciu o známke **Muhammad Ali**, ktorú rakúska pošta vydala 14. januára t. r. Tesne pred uzávierkou sa nám podarilo získať fotografiu z otváracieho ceremoniálu XIX. Letných olympijských hier v Atlante, ktoré sa konali v roku 1996, v roku 100. výročia konania novodobých olympijských hier (za jej poskytnutie ďakujeme p. Ervínovi Smažákovi).

Organizátori zverili posledný úsek štafety s olympijským ohňom a jeho zapálenie na olympijskom štadióne v Atlante 19. júla 1996 boxerskej legende Muhammadovi Alimu. Bolo to veľké prekvapenie pre všetkých športových fanúšikov, ktorým sa jeho prítomnosťou vrátili spomienky na jeho nezabudnuteľné zápasy medzi dvadsiatimi povrazmi. Určite si mnohí spomenú aj na prebdené noci pri televízoroch (v miestach dosahu príjmu rakúskej televízie), pričom najmä zásluhou Muhammada Aliho sa profesionálny box v sedemdesiatych rokoch minulého storočia stal viac sledovaným športovým odvetvím. Ali pútal záujem a zvyšoval svoju popularitu nielen športovými výkonmi, ale aj rôznymi vyhláseniami pred dôležitými súbojmi. (red.)

Špecializácia ČSR I a II

Revolučné pretače 1918

Revolučný rok 1918 bol poznačený nielen koncom vojny a zrodením nového štátneho útvaru, teda Československa, ale aj odozvou v známkovej tvorbe vznikom tzv. Revolučných vydaní. Prvé bolo Hlubocké vydanie, ktorého autorom bol V. Mareš z Hluboké nad Vltavou. Ďalšie v poradí bola tzv. Pražská pretač I (malý znak) a po ňom hneď Pražská pretač II (veľký znak). České Budějovice preslávil J. Horner tzv. Budějovickým vydaním.

Ani Slovensko nezaostalo za historickými krajinami – Skalické vydanie vzniklo úpravou II. Pražského vydania. Vyšlo aj Žilinské (Šrobárovo) vydanie, a k tomuto by som chcel uviesť pár poznámok.

Katalógy pri Žilinskom (Šrobárovom) vydaní uvádzajú, že boli pretačené aj maďarské doplatné známky (červené číslice) 1 f a 2 f, avšak ako z vyobrazení vyplýva, pretačené boli aj ďalšie hodnoty doplatných známok – 5 f, 6 f, 10 f, 12 f, 15 f, 20 f a 30 f. A to polohách otočených o 90° oboma smermi, teda kolmo na obraz známky.

Ako vidieť, výrobcovia spomínaných pretačíc – či už vydaných v Čechách alebo na Slovensku – svoje výrobky „okorenili“ rôznymi špecialitami, akými sú tlač v iných farbách alebo posunutá a obrátená pretač. Našťastie filatelia, filatelisti, a najmä tí, ktorí začali vyrábať revolučné pretače, neboli ešte na takej úrovni, aby využili alebo zneužili možnosti, ktoré sa ponúkali.

Porovnať to môžeme s rokom 1945, keď filatelia, filatelisti, ako aj výrobcovia revolučných vydaní mali už viac skúseností. Preto sme zaznamenali oveľa väčšie množstvo - nie desiatky, ale stovky revolučných pretačíc

a vydaní, ktoré vznikali opäť s rôznymi odchýlkami farieb a poloh pretačíc. Aj keď väčšinou ide o neoficiálne vydania, filatelisti sa o ne zaujímajú a mnohí aj zaraďujú do svojich zbierok.

Košický hářček – nové zistenie

Na známkach „nového“ Československa sa dajú stále nachádzať ďalšie zaujímavosti. Jedna z prvých emisií, Košický hářček, stále púta pozornosť zberateľov, keď možno rozlíšiť 15 hářčekových polí (HP) a dve výrazné doskové chyby. Populárna je „zlomená tlapa“ leva na známke 5 K na HP 2 a veľa zberateľov sa snaží rozšíriť svoju zbierku o „zářez“ na chvoste leva v štátnom znaku na HP 8. Väčšina však nachádza túto DCH už len retušovanú. Z výrobných chýb je známa veľká škvřna na helme vojaka na známke 6 K (HP 4).

Už dlhší čas mám vo svojej zbierke Košický hářček pochádzajúci z HP 1, na ktorom je náhodná výrobná chyba na známke 2 K v podobe škvřny pod hranou helmy (nazval som ju „oko“ vojaka – obr.). Chyba je dosť výrazná

a som prekvapený, že doteraz ostala bez povšimnutia. Hářček má aj štyri malé farebné body na pravej strane vedľa naznačeného zúbkovania známky 5 K. Má niekto vo svojej zbierke hářček s opísanou výrobnou chybou?

Svätopluk Šablátura

AKO A Z ČOHO SA RAZILI STAROVEKÉ MINCE

MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (3)

PRE MLADÝCH AJ SKÔR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

Na záver kapitoly o gréckom mincovníctve sa ešte stručne zmienim o **mincovej technike - razbe starovekých mincí**, ktorá bola vo svojom princípe veľmi jednoduchá, a o **mincových kovoch**, z ktorých sa staroveké mince zhotovovali.

Mince sa nerazili vo forme, ale značka alebo obraz boli vyrazené do nahriateho kúska kovu. Najskôr sa vo formách odlievali hrubé tvary mincí, v archaickej dobe veľmi vysoké, guľovité, neskôr nižšie, pravidelnejšie kotúčky. Takto upravený kotúčik (strižok) sa nahrial, vložil medzi dve razidlá (kolok a matricu) a ich značky alebo obrazy sa do neho vyrazili úderom kladiva. Spodné razidlo bolo upevnené do kovadliny a značka v ňom vyhlbená sa vyrazila pozitívne ako lice mince. Horné razidlo, pôvodne bez konkrétneho obrazu len s tzv. *quadratum incusum* a neskôr i s obrazom, vytvorilo rub mince. Je prirodzené, že nahriaty kov ešte zmenil úderom svoj tvar, a to tým viac, čím bol kov vyšší. Stávalo sa, že sa minca pri удere pohla, alebo obraz na razidlách bol už opotrebovaný. Preto nás nielen na najstarších gréckych minciach, ale i neskôr, prekvapuje nepravdivosť jednotlivých razieb, najmä ich ovodú. Pri vlastnej razbe kladivom dochádzalo často aj k rozličným chybám, spôsobeným nepresným dopadom razidla na kotúčik. Časť obrazu alebo písma mohli zostať mimo strižok. Niekedy môžeme pozorovať na razbách tzv. dvojraz. Kladivom sa totiž niekedy muselo udrieť niekoľkokrát. Pri rytí razidiel vznikali niekedy aj chyby. Omylom ryta možno vysvetliť napríklad obrátený smer, vypadnutie, pridanie alebo prehodenie jednotlivých písmen. Liatie sa v staroveku užívalo pri výrobe mincí pomerne málo (vyskytovali sa liate falzá razených mincí), *obr. 1*.

Mincová technika hovorí nielen o úrovni vtedajšej remeselnej výroby, ale aj o úlohe mincovej formy peňaží na raných stupňoch spoločenského vývoja. Pravosť starovekých razieb možno overovať okrem iného práve podľa ich vonkajšieho vzhľadu, ktorý je podmienený i technickými postupmi pri výrobe mincí. Zároveň je potrebné vziať do úvahy aj mincový kov, z ktorého boli staroveké razby vyhotovené. Nejde pritom iba o odlišenie pravých mincí od novodobých falzifikátov. Niektoré mince možno charakterizovať ako súdobé falzifikáty,

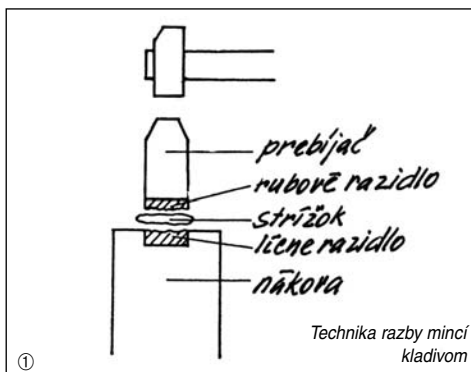
ktoré sami osebe predstavujú zaujímavé informácie o mincových pomeroch v staroveku.

Mincové kovy v staroveku

Staroveké mince sa vyrábali z drahých i menej hodnotných kovov, prípadne z ich prírodných alebo umelých zmesí alebo zliatin. Mincové kovy sa získavali v staroveku dolovaním alebo rýžovaním z riečnych pieskov.

Elektrón (gr. *elektron*, lat. *electrum*) je prírodná alebo umelá zmes zlata a striebra, tvrdšia ako zlato. Často sa pre svoju farbu označoval ako biele zlato (*chrysos leucos*). V prírode sa elektrón vyskytoval v etiópskych zlatých baniach a v strieborných hispánskych doloch. Najznámejší elektrón pochádzal však z Malej Ázie, z Lýdie, kde sa rýžoval v rieke. Z elektrónu boli zhotovené najstaršie mince v Stredozemí vôbec, razené v iónskych mestách na západnom pobreží Malej Ázie v Lýdii v 2. polovici 7. storočia pred n. l., ako som už v úvode seriálu spomenula. V razbe elektrónových mincí sa pokračovalo v Malej Ázii aj v 6. – 4. storočí pred n. l. (*Kyzicos*, *Fokaia*, *Mytilene*, *Lesbos* a pod.). Zo 4. storočia pred n. l. sú známe elektrónové razby zo Syrakúz a z Kartága. Pomer zlata v elektróne podľa antických alebo ranostredovekých autorov bol 4:1 alebo 3:1.

Zlato (gr. *chrysos*, lat. *aurum* – skratka *Au*, *AV*) bolo od pradávna pokladané za najhodnotnejší kov. Od iných kovov sa líšilo farbou, leskom, hmotnosťou a ťažnosťou. Vyskytovalo sa na území Skýtov, v Nubii, v Malej Ázii, Lýdii, Frýgii, Mýsii. Vlastné Grécko bolo v porovnaní s Macedóniou a Thrákiou na zlato pomerne chudobné. Zlaté mince sa začali raziť neskôr ako elektrónové. Prvé zlaté mince sa v staroveku nazývali statéry (*kroiseioi*) podľa posledného lýdskeho kráľa Kroisa (asi 560 – 547 pred n. l.), za ktorého vlády sa razili. Na lýdske zlaté razby nadväzovali najstaršie perzské dareiky, ku ktorých razbe pristúpil Dareios I. (522 – 486 pred n. l.) asi okolo roku 515 pred n. l. V nasledujúcich storočiach sa razilo zo zlata

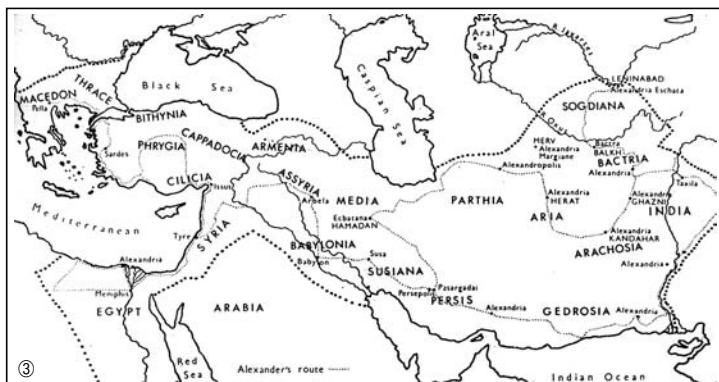
Technika razby mincí
kladivom

celkom pravidelne. Prvé veľké emisie zlatých mincí vydával macedónsky kráľ Filip II. (359–336 pred n. l.), obr. 2.

Macedónia, Filip II. (359-336), zlatý statér (Apolón – biga) a tetradrachma

V razbe zlatých mincí pokračoval Filipov syn Alexander III. Veľký (336–323 pred n. l.) Alexandrove zlaté statéry boli predlohou i pre najstaršie mince našich Kelto. Staroveké razby sa zhotovovali z takmer čistého zlata, ktorého rýdzosť neklesala pod 98 % (obr. 3).

Mapa ríše Alexandra III. Veľkého a jeho nástupcov

Striebro (gr. argyros, lat. argentum – skratka Ag, AR). V staroveku najrozšírenejší mincový kov. Už lýdsky kráľ Kroisos razil mince nielen z elektrónu a zlata, ale aj zo striebra. Strieborné mince – podobne ako zlaté – sa razili v staroveku z takmer čistého kovu. Ich rýdzosť neklesala pod 95 %. Staroveké mince s menším obsahom striebra sa v niektorých prípadoch označujú ako billonové.

Billon je zámerne pripravená zliatina striebra (asi 40 %) a medi. Bol mincovým kovom v gréckych mestách na ostrove Lesbos v 6. a 5. storočí pred n. l. Za billonové sú niekedy pokladané aj razby Kartága, ďalej niektoré mince ptolemaiovské, seleukovské, partské, rímske provinciálne razby z Alexandrie a podobne. Všetky uvedené tzv. billonové mince boli však v skutočnosti striebornými razbami, ktoré boli na príkaz štátnych orgánov zhotovené v zhoršenej kvalite. Niekedy med v billonových minciach naprosto prevládala.

Staroveké mince – zlaté, strieborné, ale aj medené, prípadne bronzové – mali niekedy vnútorné jadro z iného kovu ako povrch. Ako *subaeratus* (gréc. hypochalkos = vo vnútri medený) sa už v staroveku označo-

vali mince s vnútorným jadrom z medi. Niekedy bolo jadro aj zo železa (v dobe rímskeho cisárstva).

Med (gr. chalkos, lat. aes – skratka AE, Cu) a bronz boli známe už veľmi skoro v starom Oriente, kde sa získavali už v 4. tisícročí pred n. l. Jedny z najstarších baní na med boli na ostrove Cyprus (porovnaj gréc. kyprios = medený, odtiaľ i lat. cuprum = med). Bohaté náleziská medi boli najmä v Hispánii. V Grécku sa medené mince razili od poslednej štvrtiny 5. storočia pred n. l. Od 1. polovice 4. storočia pred n. l. nahradili medené mince malé strieborné razby vo funkcii drobného obeživa.

Bronz, zliatina medi s 10–30 % cínu (niekedy sa uvádza 5–20 %) sa vyrábala v Mezopotámii už v 1. polovici 3. tisícročia pred n. l. Neskôr sa obchodom rozšíril po celom území Stredozemného mora. Bronz sa v staroveku používal na najrôznejšie účely a v neposlednom rade k razbe mincí. Gréci a Rimania nemali pre bronz zvláštne meno, nazývali ho rovnako ako med. Ako „medené“ sa dnes označujú i staroveké razby z bronzu, a tiež mosadzné mince sa konvenčne nazývajú medenými.

Mosadz (gr. oreichalkos, t. zn. vlastne prírodná mosadzná ruda, lat. aurichalcum, orichalcum – nazývaná tak pre podobnosť svojej farby so zlatom) je zliatina medi a zinku (za doby rímskeho cisárstva sa z nej razili „medené“ mince väčšej hodnoty sestertius a dupondius).

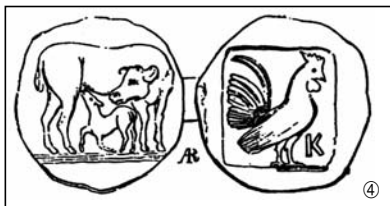
Iné mincové kovy sa v staroveku používali iba ojedinеле. Skutočné železné mince sa zachovali iba vzácné z niektorých miest na Peleponéze. Olovo a cín neboli v staroveku mincovými kovmi. Vyrábali sa z nich však *tesserae*, t. zn. známky najrozličnejšieho druhu.

Vývoj peňažných systémov, staroveké peňažné jednotky

Na počiatku razby gréckych mincí až do roku 594 pred n. l. platil jednotný aiginský mincový poriadok založený na razbe strieborných statérov (v hodnote 2 drachmy = 12,5 g), 3 a 1 obol. Po reforme Solónu sa zavádza v celom Grécku attický (aténsky) mincový poriadok. Bol založený na hmotnostnej jednotke talent.

Talent predstavoval najvyššiu menovú, ale súčasne i hmotnostnú jednotku, mal 26,196 kg a rovnal sa 60 minám. 1 mina mala hmotnosť 436,6 g (1/60 talentu). V mincovníctve sa delila na 60 šekelov alebo 200 drachiem, alebo 50 statérov.

Strieborná drachma bola najrozšírenejšia minca v antickom gréckom svete. Začala sa raziť v 6. storočí pred n. l. Drachma (z gr. drachmé, od drattesthai = uchopiť, teda hrst) predstavovala pôvodne 6 obolov /tyčiniek), ktoré sa dali uchopiť v jednej ruke. V dvoch rukách bolo teda možné pôvodne držať dve drachmy čiže didrachmy alebo tiež statér. Drachma sa stala základnou peňažnou jednotkou v mincových systémoch založených na striebre a mala rozličné násobky a zlomky. Strieborná drachma mala hmotnosť 4,366 g. V attickej mincovej sústave mala drachma 6 obolov. 1 obol = 6 chalkoi, 100 drachmiem = 1 mina, 6000 drachmiem = 1 talent. Násobky drachmy sú didrachma (dvojdrachma), tetradrachma (štvordrachma), vzácne aj oktodrachma (osemdrachma) a dekadrachma (desaťdrachma). Najmenším dielom bola poldrachma (hemidrachma). Attická sústava peňažných jednotiek bola však premenlivá. Niektoré nominály sa razili len krátko dobu, jednorazovo a podobne. Hmotnostný základ a spôsob jeho delenia sa však stále dodržiavali (obr. 4).

Eubolia, Carystus (480-445), didrachma (krava s teliatkom - kohút)

Statér (gr. statér, od histémi = vážiť) označoval pôvodne identické väzanie kladené na obidve misky váh, aby sa vyrovnali. V gréckych mincových systémoch sa takto označoval dvojnásobok jednotky. Počas dlhého vývoja gréckeho mincovníctva (archaické, klasické, hellenistické obdobie) sa razili zlaté a strieborné statéry. Pri zlatých minciach, ktoré mali väčšinou hmotnosť dvojitej drachmy, vážil statér asi 8,1 až 8,6 g. Pri strieborných minciach sa ako statér s hmotnosťou 12 až 12,5 g označovala dvojdrachma (didrachma). Dielčie jednotky statéra boli 1/3, 1/8, 1/24.

Najbežnejším nominálom v attickej sústave bola *tetradrachma* s hmotnosťou 17,2 g. Dellia sa na 4 drachmy á 4,3 g a jedna drachma sa rovnala šiestim obolom á 0,72 g. Bola známa v celom antickom gréckom svete od 6. storočia pred n. l. Tetradrachmy boli razené od Sicílie až po Baktriú a boli najznámejšími veľkými striebornými mincami gréckych štátov. Alexander III. Veľký (336-323) prevzal attickej hmotnostný systém pre svoje strieborné razby. V rímskej dobe sú drachma najmä strie-

Mapa stredného Grécka

borné tetradrachmy v Sýrii, Egypte – alexandrijské razby (alexandríny).

Je dôležité podotknúť, že *hmotnostné* štandardy alebo normy boli v starovekom Grécku rozličné. Najstaršie mince na pevnine i príľahlých ostrovoch Grécka nemali rovnaký hmotnostný základ. Uvediem z nich iba niekoľko príkladov. Tzv. *aiginský* štandard sa nazýva podľa významného obchodného strediska – ostrova Aiginy, odkiaľ sa rozšíril do ďalších oblastí. Tzv. *eubojský* štandard bol charakteristický pre Euboiu až do konca 6. storočia pred n. l. Tzv. *attický* štandard mal veľkú pôsobnosť súvisiacu s hospodárskym a politickým významom Athén. Podľa korintského hmotnostného základu sa razilo nielen v Korinte, ale aj v iných oblastiach (obr. 5).

Veľkosť gréckych razieb – rovnako ako minci vôbec – závisela predovšetkým na celkovej povahe mincového systému. Relatívne veľké rozmery mali pochopiteľne mince, ktoré boli súčasťou systémov založených na plnohodnotnej medí ako základnom prostriedku peňažného obehu. K najväčším starovekým minciam vôbec patrí plnohodnotné liate obeživo z čiernomorskej Olbie (priemer cca 68 mm) alebo neskôr *aes grave* zo strednej Talie. Pomerne malé boli oproti tomu grécke razby z drahých kovov. Zlaté statéry merali okolo 20 mm, strieborné tetradrachmy okolo 25 až 30 mm. Veľkosť rovnakých nominálov z tohto istého kovu často kolísala, pretože závisela i na technike razby a na hrúbke mincového kotúčika.

Na záver gréckeho mincovníctva treba uviesť, že v priebehu gréckych dejín razilo vlastné mince viac ako 1 400 miest alebo kmeňov a okolo 500 kráľov, prípadne panovníkov. Prehľadná orientácia v rozmanitom a na prvý pohľad chaotickom gréckom mincovníctve je teda nevyhnutným predpokladom identifikácie jednotlivých razieb, ako aj pre historické štúdium gréckych mincových systémov a ich vzájomných vzťahov. ■

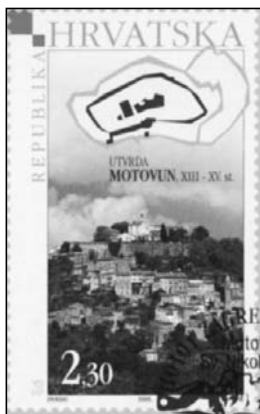
Pevnosti v Chorvátsku

Ďalšie tri známky emisného radu Veže a pevnosti vydala Chorvátska pošta 15. 9. 2005. Hodnota 1,00 Kn predstavuje pevnosť **Ilok** v rovnomennom meste na pravom brehu Dunaja na západných svahoch Fruška gory, na hranici so Srbskom. Súčasťou pevnosti je kláštor

a kostol s neogotickou vežou. Táto lokalita bola husto osídlená už v neolite a dobe bronzovej. Rimania sa usídlili v 1. až 2. stor. n. l. na brehoch veľkej rieky Ister, kde postavili prvú hraničnú pevnosť Cucium. Slovanské, neskôr chorvátske obyvateľstvo osídlilo toto územie pravdepodobne po zániku druhého avarského chanátu okolo r. 811. Ilok bol aj pod bulharskou správou a asi od r. 895 sa začalo spoložitie s Maďarmi. V stredoveku (od r. 1267) sa spomína Ilok ako opevnené mesto pod viacerými názvami. Od r. 1365 je jeho najznámejším vládcom knieža Nikola Iločki, ktorý sa stal kráľom Bosny a razil vlastné peniaze. V polovici 15. stor. pri hrozbe osmanského napadnutia sa začalo opevňovanie mesta, ktoré mu dodalo dnešný výzor. Celé mesto bolo obohrnané štvoruholníkovými hradbami a vežami, polvežami a bastiónom. Turci sa však zmocnili pevnosti Ilok takmer na jeden a pol storočia (zostali po nich kúpele Hamman a mauzóleum), viackrát ju renovovali a ďalej spevňovali. R. 1697 dobyli Ilok rakúske cisárske vojská, ale aj neskôr ostal oporným bodom voči nepokojnému a často nepriateľskému východu.

Druhá hodnota emisie 2,30 Kn je venovaná pevnosti a stredovekému mestu **Motovun** (italiansky Montona)

v strede Istrijského polostrova. Jeho osídlenie pochádza z antických čias konca 2. stor. n. l. Dnešný vzhľad mesta (pamiatková rezervácia na vrchole 277 m vysokého kopca) pochádza z 12. a 13. stor. Na horné benátske námestie vedie najdlhšie schodište na Istrii s 1052 schodmi. Od r. 1278 do r. 1779 bol Motovun pod benátskou nadvládou. Podľa konfigurácie terénu je mesto rozdelené fortifikáciami na tri hlavné časti, ktoré sú spojené systémom vonkajšieho a vnútorného opevnenia. Horné hradby na vrchole kopca sú vzácnou ukážkou stavebného umenia a zachovali sa po celej svojej dĺžke. Vo vnútri opevnenia sa nachádza monumentálna románska radnica z 12. stor., trhové námestie s renesančno-barokovou loždiou a farský kostol sv. Stjepana so zvonnicou z 13. stor.

Najvyššia hodnota emisie 3,50 Kn patrí námornej pevnosti **sv. Nikola** pri Šibeniku na strednom Jadrane. Vďaka svojej geografickej polohe mal Šibenik oddávna mimoriadny vojensko-strategický význam. Okolo mesta

boli vybudované štyri pevnosti: sv. Nikola, sv. Mihovil, sv. Ivan a Šubičevac. Dve posledné menované boli postavené počas Kandskej (Krétskej) vojny, keď Turci napadli Krétu. Osídlenie Šibenik pôvodne chránili zo strany mora dve opevnenia, ktoré však boli zničené v r. 1504. Ako ochrana pred Turkami bola podľa plánov benátskeho architekta Michele Sanmicheliho v r. 1535-50 postavená nová pevnosť sv. Nikola. Stala sa jednou z najvýznamnejších a najlepších morských opevnení chorvátskeho jadranského pobrežia. Pevnosť má trojuholníkový pôdorys. Dolné časti sú postavené z bieleho kameňa, horné z pálenej tehly. Z detailov tejto renesančnej stavby vyniká portál hlavného vstupu zo severovýchodu.

V známkových obrazoch sa okrem celkových pohľadov na objekty nachádzajú aj ich pôdorysné schémy. Známky viacfarebným ofsetom v TL po 20 kusov vytlačila tlačiareň Zrinski v náklade po 200 000 kusov. Emisiu dopĺňa jedna FDC.

Ivan Lužák

STAR WARS alebo prekvapenie z Orange - II. časť

Na kupónoch sú postupne vyobrazené tieto postavy (scény):

1. Majster rádu Jedi Yoda (tzv. Ušatec) - najvyššie postavený rytier Jedi, ktorý prežil masaker cisára Palpatina a Darth Vadera, je majster rádu Yoda. Bol členom najvyššej rady Jediov, učiteľom mnohých rytierov a posledný jeho žiak bol Luke Skywalker. Svoj plodný život dožíva ako 900 ročný na planéte Dagobah, pred dosiahnutím konečného víťazstva.

2. Generál Grievous (tzv. Lietajúca postava) - krutý vodca armády droidov (robotov), patriacich k separatistom. Zákerného generála sa podarilo zničiť Obi-Wan Kenobimu na planéte Utapan, kde sa skrýval.

3. Anakin Skywalker a Obi-Wan Kenobi (tzv. Dvojica mužov) - dve významné postavy Hviezdnych vojen. Anakin Skywalker, mladý rytier Jedi a jeho učiteľ majster rádu Jedi, Obi-Wan Kenobi. Po zrade už ako Darth Vader ho zabil na cisárskej bojovej lodi Hviezda smrti v súboji.

4. Sithský lord Darth Vader (tzv. Maská) - hrôzostrašne pôsobiaca postava Temného pána zo Sithu. V súboji s Obi-Wan Kenobim na planéte Mustafar bol Anakin ťažko zranený a popálený pri páde do priepasti s lávou. Zachránil ho cisár Palpatin a na jeho záchranu a ďalšie prežitie bol oblečený do kovového panciera a na hlavu mal masku. Tento oblek obsahoval podporné zariadenia, ktoré mu umožňovali ďalej žiť.

5. Darth Vader so svetelným lúčom (tzv. Postava s maskou a lúčom) - sithský pán lord Darth Vader s typickou zbraňou – svetelným mečom, ktorú používali rytieri Jedi i sithskí páni.

6. Anakin Skywalker s manželkou Padmé (tzv. Mladý pár) - Anakin Skywalker s manželkou Padmé Amidalou po návrate s vojenskej misie, keď mu oznamuje, že sa im narodí dieťa. Neodpustila mu, že zradil rád Jedi a prešiel na stranu temna.

7. Robot R2-D2 a C-3PO (tzv. Robot s malou raketou) - dvojica robotov, ktorí sú hrdinami v každej epizóde Hviezdnych vojen. Vysoký, protokolárny droid C-3PO (See-Threepio) bol dielom deväťročného Anakina, ktorý si ho postavil z rôznych náhradných dielov a vyradených súčiastok a v tej dobe žil na planéte Tatooine. Modrobiely malý droid R2-D2 s funkciou astrome-

chanika, účastník mnohých bojov. Pomáhal viacerým hrdinom z Hviezdnych vojen. Vytvorili nerozlučnú dvojicu a vytvorilo sa medzi nimi akési priateľské puto.

8. Stíhačky Jediov typ Interceptor Eta-2 (tzv. 2 letiace rakety a zem) - stíhačky Jediov v akcii. Typ Interceptor Eta-2 Actis. Dĺžka 5,47 m, šírka 4,3 m, výška 2,5 m. Vyzbroj: 2 dvojité laserové delá, 2 sekundárne iónové delá. Nezameniteľný profil stíhačky Interceptor sa stal symbolom spravodlivého boja a nádejou vojska Republiky a postrachom separatistov.

9. Anakin Skywalker so svetelným mečom (tzv. Tvár muža a svetelný lúč) - mladý rytier Jedi Anakin Skywalker so svetelným mečom v období, keď ešte stál na strane spravodlivosti.

10. Galaktické mesto na Coruscante (tzv. Strašidelné mesto) - povrch planéty Coruscant tvorí obrovské Galaktické mesto. Budovy a fabriky, ktoré pokrývajú celý povrch pnú sa do výšky niekoľko sto metrov. Sídlí tu Galaktický senát, Chrám rytierov Jedi, zábavné centrá, ale sú tu i priemyselné centrá, a tak ako v každom veľkom meste i centrá pašerákov, kriminálnych živlov.

Zberatelia zo svojich skúseností už vedia, že značka ORANGE nie je len slovenskou značkou, ale stojí za ňou veľká európska telekomunikačná spoločnosť.

Súčasne je známe, že táto značka pôsobí minimálne vo viacerých európskych aj mimoeurópskych krajinách (námatkovo spomeniem Francúzsko, Holandsko, Rumunsko, ale aj Izrael a pod.). To, že sa na kupónoch ORANGE objavil motív STAR WARS, nie je náhoda. Tvorca všetkých dielov filmu „Hviezdné vojny“ a majiteľ filmových štúdií George Lucas, uzavrel totiž s nadnárodnou spoločnosťou ORANGE sponzorskú zmluvu, ktorej výsledkom je o. i. možnosť používať pestrú paletu multimediálnych prvkov, z ktorých nás, zberateľov TK, zaujíma len vyššie opisovaná séria. Dá sa reálne predpokladať, že obdobné série vydali aj iní európski alebo mimoeurópski telekomunikační operátori ORANGE. Zatiaľ viem reálne o rumunskej 5 kusovej sérii. Tématica STAR WARS na TK však nie je doménou len nadnárodnej spoločnosti ORANGE. Dávno predtým boli po

svete vydané v rôznych krajinách rôzne epizódy STAR WARS na TK. K tomu sa však pokúsím uviesť niektoré podrobnosti až v nasledujúcom pokračovaní.

Záverom by som len chcel poznamenať, že na takéto „tématické prebudenie“ GLOBTELU, resp. súčasného ORANGE, sme my zberatelia TK čakali cca 8 rokov (od roku 1997). Verme, že to nebolo len „chvíľkové tématic-

ké vzplanutie“ ORANGE v tejto oblasti, a že nebudeme musieť na niečo obdobné čakať ďalších cca 8 rokov ! Bohužiaľ, zatiaľ prvé príznaky po vydaní série STAR WARS tomu nasvedčujú (stačí si pozrieť novú sadu 290 Sk, 490 Sk a 690 Sk kupónov), zatiaľ o nich platí, čo som konštatoval na začiatku – žiadna sláva !

ORANGE – číslovanie kupónov STAR WARS á 290 Sk stav: 02. 02. 2006

Porad. číslo	Názov obrázku (pracovný názov)	Zatiaľ doložený rozsah PIN kódu		Doložený rozsah nákladu	Očakávaný rozsah PIN kódu		Očakávaný rozsah nákladu
		najnižší	najvyšší		najnižší	najvyšší	
1.	Majster rádu Jedi Yoda (tzv. Ušatec)	17 540 000	17 5526 999	127 000	17 5400 000	17 5549 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	17 5527 000	17 5554 999	28 000			
2.	Generál Grievous (tzv. Lietajúca postava)	17 5550 000	17 5695 999	146 000	17 5550 000	17 5699 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	17 5696 000	17 5725 999	30 000			
3.	Anakin Skywalker a Obi-Wan Kenobi (tzv. Dvojica mužov)	17 5726 000	17 5838 999	113 000	17 5700 000	17 5849 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	17 5839 000	17 5884 999	46 000			
4.	Sithský lord Darth Vader (tzv. Maska)	17 5885 000	17 5994 999	110 000	17 5850 000	17 5999 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	17 5995 000	17 6036 999	50 000			
5.	Darth Vader so svetelným lúčom (tzv. Postava s maskou a lúčom)	17 6024 000	17 6143 999	107 000	17 6000 000	17 6149 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	17 6144 000	17 6153 999	10 000			
6.	Anakin Skywalker s manželkou Padmé (tzv. Mladý pár)	17 6154 000	17 6299 999	146 000	17 6150 000	17 6299 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	17 6300 000	17 6300 999	1 000			
7.	Robot R2-D2 a C-3PO (tzv. Robot s malou raketou)	17 6301 000	17 6449 999	145 000	17 6300 000	17 6449 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	17 6450 000	17 6467 999	20 000			
8.	Stíhačky Jediov typ Interceptor Eta-2 (tzv. 2 letiace rakety a zem)	17 6454 000	17 6598 999	117 000	17 6450 000	17 6599 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	17 6599 000	17 6603 999	5 000			
9.	Anakin Skywalker so svetelným mečom (tzv. Tvár muža a svetelný lúč)	17 6604 000	17 6749 999	146 000	17 6600 000	17 6749 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	–	–	–			
10.	Galaktické mesto na Coruscante (tzv. Strašidelné mesto)	17 6750 000	17 6888 999	139 000	17 6750 000	17 6899 999	150 000
	zatiaľ nedoložený rozsah	17 6889 000	17 6899 999	11 000			
	Úhrn rozsahu série Star Wars				17 5400 000	17 6899 999	1 500 000

Zrušenie poštových dobierkových sprievodiek a nová úprava poštových sprievodiek

Slovenská pošta v Poštovom vestníku č. 49/2004 v súvislosti so zrušením poštových peňažných poukázok vzoru „C“ (podanie i výplata peňazí v hotovosti) k 31. 12. 2004 oznámila aj zrušenie tlačiva č. 11-024 Poštová dobierková sprievodka. Pri zasielaní balíkov s dobierkou sa malo dočasne postupovať takto: K balíku s dobierkou sa mala pripojiť vyplnená balíková sprievodka, tlačivo č. 11-007, (s podacím lístkom) alebo balíková sprievodka, tlačivo č. 11-008, (bez podacieho lístka, ktoré používali odosielaťelia podávajúci balíky s podacími hárkami). Spolu s balíkovými sprievodkami sa mali do priehľadných obálok (tlačivo č. 11-097B) nalepených na balíku vložiť i peňažné poukazy vzoru „H“, na ktorých mala byť vyznačená služba dobierka. Do vydania sprievodiek s úpravou umožňujúcou vyznačiť službu dobierka, sa mali na podací i dodací lístok nalepiť nálepky s textom „Remboursement Dobierka“ (tlačivo č. 11-013). Na samotnej sprievodke sa mala upraviť rubrika „Poznámka“ na „Dobierka“ a uviesť v nej príslušná dobierková suma. Dobierková suma slovom sa mala uviesť spolu s textom „Suma dobierky slovom“ na spodnom okraji tlačiva pod orámovaním. Sprievodky novej úpravy malo Centrum zásobovania začať dodávať na pošty po spotrebovaní zásob predchádzajúcej úpravy.

Poštové dobierkové sprievodky (tlačivo č. 11-024), ich spodnú časť, bolo možné používať spolu s peňažným poukazom „H“ do spotrebovania zásob. Pre hromadných podávateľov balíkov s dobierkou bol na www stránke Slovenskej pošty uverejnený osobitný druh tlačiva, ktorý si bolo možné vytlačiť a použiť pri podávaní balíkov s dobierkou spolu s peňažným poukazom vzoru „H“. Takto vytlačené tlačivo nemuselo byť v samoprepisovacej úprave. Obe vytlačené časti, adresový štítek a dodací doklad mohli byť vytlačené na jednom papieri za sebou, texty museli byť zhodné s textami na tlačive pošty.

Nová úprava Poštovej sprievodky, tlačivo č. 11-007, bola podľa údajov tlače na dokladovanej sprievodke vytlačená v I. štvrťroku 2005. Sprievodka je vytlačená modrou farbou na bielom papieri. Pozostáva z troch častí, z ktorých prvé dve sú samoprepisovacie, a to „Poštová sprievodka – Podací lístok“ a „Poštová sprie-

vodka – Dodací doklad“. Tretiu časť tvorí „Poštová sprievodka – Adresový štítek“.

Rozdiely oproti predchádzajúcej úprave, časti Podací lístok, sú nasledujúce:

Vpravo hore v prvom riadku je zmenený názov druhu organizácie zo š. p. na a. s., v štvrtom riadku je zmena IČO z 31 338 887 na 36631 124, s doplnením DIČ 2021879959, v piatom a šiestom riadku je zmena

Poštová dobierková sprievodka bez podacieho lístka, (tlačivo č. 11-024 0) použitá k obvyčajnému krehkému balíku s dobierkou vo výške 251 Sk a udanou cenou 200 Sk. Balík s hmotnosťou 1 kg bol podaný na pošte Hertník v júli roku 1997. Podacia i služobná nálepka časti na sprievodku sú v úprave, pri ktorej na ich upevnenie na sprievodku i balík bolo treba použiť lepidlo. V pravom hornom rohu sprievodky je nalepená trojuholníková nálepka označujúca balík s dobierkou (nebola potrebná). Poštové poplatky v súhrnnej výške 51 Sk boli uhradené poštovými známkami.

údajov a zapísaní organizácie na OS v B. Bystrici, starý údaj - oddiel PŠ vložka č. 147/S, nový údaj - oddiel Sa vložka č. 803/S. Medzi miestom na podaciu nálepku (s textom „Podacie číslo a pošta“) a zmenšenou rubrikou na údaje adresáta je pokračovanie od ľavého okraja prebiehajúcej časti na vyznačenie ďalších služieb.

V ľavej časti zhora dolu: Zmenšená časť na údaje odosiateľa i pod ňou sa nachádzajúca časť na vyznačenie poistnej sumy. Namiesto rubriky „Druh zapísanej zásielky“ je nová rubrika „Dobierka“. V druhom riadku je

Prechodná oblasť pošty | pre poštovú sieť

Topoľčany 1 005695 *12.24.14*

Topoľčany 1 005695 95501 6 *005695*

odosielať a adresáta / odosielať

Potvrdenie o zaplatení

Odosielať: *12.24.14*

oblasť pobočka

Adamiho 17, 955 01 Topoľčany

IČO: 35 699 639

Tel. 0815/320 301 Fax. 0815/324 529

Adresat: *Riba*

Štefanikova 421

Dobierka slovom: *1.686,90* Sk *90* h

line s dobierkou

320 40100 Cena *1.500* Sk

Hmotnosť: *2* kg *900* g

1-024 (02-99)

Dobierková sprievodka s nevyplneným podacím lístkom (tlačivo č. 11-024) bola použitá k obýčajnému balíku s dobierkou s hmotnosťou 2,9 kg, podanému na pošte Topoľčany 1 23. 11. 1999. Výška dobierkovej sumy bola 1 686,90 Sk a udaná cena 1500 Sk. Na mieste určenom na podacie nálepky sú umiestnené obe oddeliteľné časti podacej nálepky v samolepiacej úprave určené na sprievodku. Poštové poplatky vo výške 74 Sk sú uhradené nalepením poštových známok na určené miesto na sprievodke.

s predtlačenými bodkami a skratkou Sk...h miesto na údaj dobierkovej sumy číslami. V tretom riadku za textom „slovom:“ je bodkami vyznačené miesto na napísanie dobierkovej sumy slovom. Nasleduje rubrika Ďalšie služby prechádzajúca, ako som už spomenul, cez celú šírku sprievodky. Táto časť má 9 predtlačených obdĺžni-

11-007 (2005)

Odosielať: *Dúšan Evnic*

Poliška 4

040 01 Košice

Poslanie Sk: *3000*

Dobierka: *3000* Sk

slovom: *3000*

Ďalšie služby: *1/8*

Hmotnosť: *1/8*

Výplatný spôsob: *30*

Adresat: *Miroslav Navrátek*

Dúranského 6

949 01 Nitra

11-007 (2005)

Poštová sprievodka – Podací lístok zo zostavy sprievodky (tlačivo č. 11-007) v úprave z roku 2005, k obýčajnému balíku o hmotnosti 1,8 kg a udanou cenou 3000 Sk, podaného na pošte Košice 3 dňa 10. 8. 2005 a určenému adresátovi v Nitre. V časti určenej na podacie nálepky je nalepená druhá časť samolepiacej podacej balíčkovej nálepky súčasného vyhotovenia. Druhá časť podacej nálepky, s čiarovým kódom, sa bežne lepí na druhú časť poštovej sprievodky – Dodací doklad. Na podacom lístku nie je vyznačený spôsob úhrady poštovného.

kov, z ktorých 8 má predtlačený druh služby. Požadovaný druh služby je potrebné začiarňovať. Význam predtlačených druhov služieb:

1. tr – balík 1. triedy (rýchlejšie doručenie, vyšší poplatok)

UP – úradne zabezpečenie alebo zaplombovanie balíka s udanou cenou nad 3000 Sk, alebo s obsahom poštovými predpismi určených cenných vecí. Za tento úkon je príplatok.

F – balík s krehkým obsahom, za takýto balík sa vyberá zvláštny príplatok. Písmeno F je skratka francúzskeho slova FRAGILE (krehký).

NSK – neskladný balík. Za túto službu je zvláštny príplatok.

D – doručka. Odosielať si želá (za zvláštny príplatok), aby mu bolo písomne potvrdené doručenie balíka adresátovi.

VR – do vlastných rúk. Na základe požiadavky odosielať, za zvláštny príplatok, je balík doručený, vydány iba konkrétne uvedenej osobe.

DOB – balík s dobierkou. Balík sa vydá adresátovi iba po zaplatení dobierkovej sumy.

PPP – poštový peňažný poukaz. Do tohto obdĺžnika sa pravdepodobne dopĺňa za predtlačený text i druh peňažného poukazu, ktorým sa má vybraná dobierková suma poukázať adresátovi alebo na jeho účet v peňažnom ústave.

Pod touto rubrikou sú ohraničené miesta na obdobné údaje ako pri predchádzajúcom vydaní, t. zn. hmotnosť balíka, poznámka, výplatné – spôsob jeho úhrady, výška poplatkov v Sk a miesto na odtlačok dennej pečiatky podacej pošty a podpis zamestnanca pošty, ktorý balík prijal na poštovú prepravu. Do časti „Poznámka“ sa môžu uviesť pokyny odosielať pre prípad ako zaobchádzať s balíkom, ktorý nemožno dodať. V časti „Ďalšie služby“ a „Výplatné“ (jeho spôsob) sú odkazy 1 a 2, ktoré podľa informácie pod hlavným orámovaním textov treba pozrieť na poslednej zadnej strane zostavy sprievodky (adresový štítok), kde sa nachádzajú i ďalšie informácie ako vyplňovať sprievodku.

V časti spôsob (úhrady výplatného) sa uvádza skratka ako bolo výplatné uhradené:

UV – úver poštovného, PP – platené prevodom, VPZ – poštovými známkami, OVS – výplatný stroj.

Zadná strana Podacieho lístka obsahuje predtlačené ďalšie údaje, z ktorých časť sa týka možnosti reklamácie balíka do 6 mesiacov od jeho podania.

Jednotlivé časti sprievodky sa počas prepravného procesu oddeľujú. Pri podaní balíka musí byť pripojená i vyplnená sprievodka. Po vpísaní príslušných údajov prijímajúcim zamestnancom pošty a nalepením príslušnej časti podacej nálepky a prípadne i iných nálepiek, uhradení poštových poplatkov sa prvá časť sprievodky – Podací lístok oddelí a odovzdá podávajúcemu. Filateliov najviac zaujíma druhá časť sprievodky – Dodací doklad, kde okrem adresových a iných údajov (cez priepis) sa vpravo hore v časti Dodací doklad môžu nachádzať poštové známky uhrádzajúce poplatky pri podaní. Dodací doklad má na zadnej strane predtlač rôznych údajov vzťahujúcich sa na okolnosti príchodu balíka na adresné miesto a jeho doručenie adresátovi. Na túto stranu sa vyznačujú i informácie o uložení balíka na pošte a spravidla výplatným odtlačkom alebo známkami sa uhradí i poplatok za uloženie balíka na pošte – úložné. Dodací doklad (i s prípadne nalepenými známkami)

si po doručení balíka ponecháva pošta a po stanovenom čase ho zasiela na určené poštové pracovisko na skartovanie, z čoho sú následne útržky, ústrižky sprievodiek so známkami predávané ako poštový skart. Sprievodky balíkov, ktorých poštové poplatky boli uhradené iným spôsobom, sa pravdepodobne odvádzajú do zberu papiera. Dodací doklad a adresový štítok sa po podaní balíka nalepia podľa možnosti na samotný balík. Po oddelení Dodacieho dokladu pri doručení balíka na samotnom balíku alebo jeho obale ostáva iba adresový štítok. Adresový štítok má na základe priepisu na prednej strane obdobné údaje ako predchádzajúce časti.

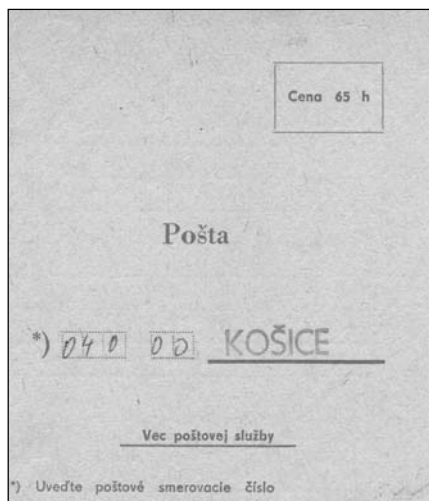
- des -

Pramene: 1. Poštový vestník č. 49/2004
2. Poštový vestník č. 2/2005
3. www.slposta.sk
4. Zbierka autora

Poštová výberka PNS

V zmysle definície „CELINA“ môžeme nazvať celinou aj takú poštovú cenu, ktorá nemá natlačenú známku. Názorným dokladom takejto celiny je napríklad Poštová výberka Poštovej novinovej služby – Úrad Bratislava, ktorá má v natlačenom obdĺžnikovom rámečku v pravom hornom rohu adresovej časti namiesto výplatnej známky uvedenú predajnú cenu 65 h.

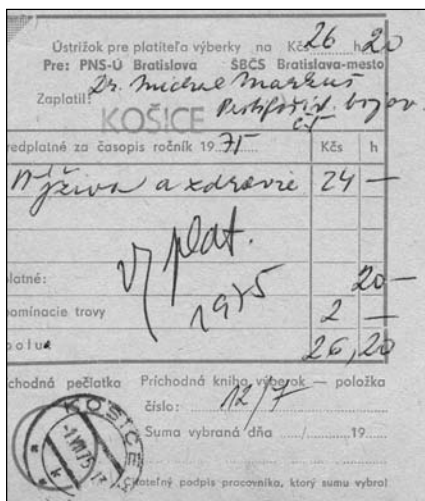
Papier výberky PNS je žltkastý kartón, príslušné texty na oboch stranách sú v slovenčine a sú vytlačené v červenej farbe. Text na zadnej strane je voči prednej strane otočený o 180 stupňov (obr. 1, 2).

V katalógu Československej celiny 1918-1992, II. diel, je pre poštovú výberku CPV PNÚ/PNS v slovenskej verzii rezervované katalógové číslo CPV PNÚ/PNS 2, pretože autor katalógu nemal k dispozícii doklad výberky v slovenskom jazykovom vyhotovení. Slovenská výberka PNS sa odlišuje od českej verzie aj predajnou cenou, keď v rámečku je 65 halierov, avšak česká má v rámečku cenu 64 h.

CPV PNÚ/PNS slúžili na inkasovanie predplatného za časopisy od tých predplatiteľov, ktorí neuhradili predplatné za príslušný titul časopisu v stanovenom termíne. Výberky PNS sa používali od roku 1959 do 31. 12. 1977, keď ako druh poštovej zásielky boli zrušené.

V. Chmelár

Zvieratá v službách človeka

ŤAVA

Podrad prežúvacov *Ruminantia* zahŕňa kopytníky, ktoré majú schopnosť dokonale tráviť buničiny. Ich žalúdok sa skladá z troch alebo štyroch častí, ktoré požutú potravu natrávia a vrátia do pysku na nové rozžutie. V konečných fázach ju zvieratá strávi pomocou baktérií a nálevníkov. Ťavy a lamy začleňujeme medzi mozolochodce Tlopada. Pružný chodidlový vankúšik im umožňuje chôdzu na sypkom povrchu v teréne.

Úrodné kraje v severnej Afrike a na Blízkom východe sa postupne premieňali na nevládnú púšť. Kolesá aj toho najľahšieho vozíka sa v púšti ďaleho nedostali, zapadli by do piesku. Našťastie tu bol naporúdzi iný dopravný prostriedok na prepravu tovaru a správ – ťava, a to najmä jednohrbá, ale aj dvojhrbá. V Egypte ťavy chovali už v 2. tisícročí pred n. l., v Mezopotámii v 1. tisícročí.

Telo ťavy dvojhrbj *Camelus bactrianus* meria až 270 cm, výšku v lopatkách má asi 250 cm. Divá ťava má krátku hnedastú srst, malé hrby a v zime dlhú hrivu. Táto ťava žije v pustinách Mongolska a Číny vo výškach 1 500 až 2 000 metrov n. m. Počas leta ťavy spásajú suchomilnú trávu a inú vegetáciu na púšti Gobi, v zime sa sťahujú do zväetria pod horské svahy. Skrotené ťavy používajú v Ázii a v Oriente ako vytrvalých nosičov. Za deň prejdú s 250 kg nákladom až 30 km. Karavánové prepravy z Číny až do Mezopotámie, známa „Hodvábná cesta“, slúžila okrem prepravy hodvábu a iného tovaru aj na prepravu správ a odkazov z mesta do mesta po trase cesty.

Ťava jednohrbá *Camelus dromedarius*, nazývaná aj dromedárom, je priemerne asi 230 cm vysoká, srst má krátku, pieskovosivohnedú, niekedy bielu alebo skoro čiernu. Dromedáre chovajú v severnej polovici Afriky, v Arábii a na východ jej chov siaha až do Indie. Darí sa im však aj na niektorých miestach v južnej Európe.

Žiadne iné zvieratá neslúžia človeku tak dobre ako

ťava. Je mocná, vytrvalá, dobre znáša veľké výkyvy teploty v púšťach cez deň a v noci, vydrží dlho bez jedla a vody. O arabských jezdeckých ťavách je známe, že v zime vydržia bez vody až 25 dní, v lete pri teplotách v tieni 50° C tri až štyri dni.

V súčasnosti sú ťavy obyvateľmi mnohých zoológických záhrad a prírodných rezervácií. V turisticky navštevovaných krajinách severnej Afriky (Egypt, Tunis) ich domorodci využívajú ako zdroj obživy, keď jazdu na

ich chrbtie ponúkajú ako atrakciu pre turistov.

Ťava v mnohých prípadoch predstihla koňa v užitočnosti pre človeka. Vo vojnových výpravách, predovšetkým v Ázii a v severnej Afrike nechýbali ťavy. Používali ich najmä arabské kmene. Arabi s ťavami vedeli bleskovo zaútočiť na nepriateľa a vzápätí ušli do púšte. Prenasledovatelia na koňoch sa za nimi neodvážili. Ťavy boli tiež súčasťou výzbroje vojsk perzského kráľa Kýra v piatom storočí pred n. l. Nepriateľské kone vraj neznášali ťaví zápach a často sa splašili. Pri výprave do Sýrie sa aj Rimania vyzbrojili ťavami. Omnoho neskôr, na konci 17. storočia mal Na-

poleon pri vojnovéj výprave do Egypta špeciálne útvary jazdcov na ťavách - Régiment des dromedaires.

Do Austrálie bola ťava dovezená, tam zdívala a premožila sa. Dnes je veľkým problémom, pretože páchá značné škody na tamojšej skromnej vegetácii. Jej početné stáda sa snažia odstrelom znižovať a mäso exportujú do arabských krajín.

Jožef Soľava

Spolková republika Nemecko v pozorovateľských a overovacích misiách OSN a vojenských operáciách NATO v zrkadle poľnej pošty

Na prvej oficiálnej misii OSN sa vojaci Bundeswehru (spolkových ozbrojených síl) zúčastnili v rokoch 1989 – 1990 v **Namíbi** v misii **UNTAG** (UN Transition Assistance Group). Skupina OSN pre pomoc v prechodnom období mala zastúpenie zo 120 krajín, medzi nimi bolo aj Česko – Slovensko. V tejto skupine boli aj dvaja Slováci.

Účast príslušníkov Bundeswehru pokračovala v Strednej Amerike v skupine pozorovateľov v misii **ONUCA** (UN Observer Group in Central America), v štátoch Costa Rica, Guatemala, Honduras, Nicaragua, Salvador. Pozorovatelia z 11 štátov sa podieľali na monitorovaní prímeria medzi bojujúcimi stranami v jednotlivých krajinách.

I keď sa príslušníci Bundeswehru nepodieľali na operácii „Desert Storm“ Púštnej búrky v r. 1990 – 1991 v Perzskom zálive, zúčastnili sa pozorovateľskej misie OSN **UNIKOM** (UN Iraq – Kuwait Observation Mission) na iracko – kuwaitskej hranici v skupine 33 štátov, ktoré monitorovali demilitarizovanú zónu.

Nasledovala účasť v predsunutej misii OSN v Kambodži **UNAMIC** (UN Advance Mission in Cambodia) v r. 1991 – 1992 v skupine 25 štátov. Misia bola ustanovaná pre štyri strany konfliktu s cieľom dosiahnuť prímerie.

OSN ďalej vytvorila misiu **UNTAC** (UN Transitional Authority in Cambodia) v Kambodži ako prechodnú správu OSN v Kambodži v r. 1992 – 1993. Misia spolu s ďalšími 44 krajinami pomáhala odzbrojiť a demobilizovať ozbrojené zbory.

V rokoch 1993 – 1995 to bola účasť na operácii OSN

List z misie MINURSO s kašetom MINURSO – WESTSAHARA, GERMAN CIVPOL, Maroko, 23. 9.1992

UNOSOM II v Somálsku (UN Operation in Somalia II). Operácia vytvorila prostredie pre humanitnú pomoc. Na operácii sa zúčastnilo 34 štátov. Listové zásielky majú pečiatku FELDPOST 7321.

Od roku 1993 pôsobia príslušníci Bundeswehru v Gruzínsku v pozorovateľskej misii OSN **UNOMIG** (UN Observer Mission in Georgia) v skupine 22 štátov na monitorovaní dodržiavania prímeria medzi Abcháziou a Gruzínskom. Súčasťou je aj zdravotnícka skupina.

V rokoch 1993 – 1996 to bola účasť v misii OSN na pomoc Rwande **UNAMIR** (UN Assistance Mission for Rwanda). OSN zriadila misiu na zastavenie genocidy príslušníkov menšinového kmeňa Tutsi príslušníkmi väčšieho kmeňa Hutov. Misiu tvorili zástupcovia 40 štátov, medzi nimi bolo aj sedem Slovákov.

V skupine 38 štátov sa Nemci zúčastnili v r. 1995 – 1996 operácii OSN v Chor-

Pohľadnica z misie ISAF FP 6430a, Kabul – Afganistan, 18.4.2005

Lístok z misie ISAF, FP 1300a, medzinárodné letisko KIA Kabul – Afganistan

vátsku **UNCRO** (UN Confidence Restoration Operation in Croatia). Účastníci operácie monitorovali demilitarizované pásmo na Prevlackom polostrove. Operácia na obnovenie dôvery v Chorvátsku vytvorila predpoklad pripojenia západnej Slavonie a krajiny do spoločného štátu.

V rokoch 1995 – 2002 sa Nemci zúčastnili misie OSN v Bosne a Hercegovine **UNMIBH** (UN Mission in Bosnia and Herzegovina). Misia koordinovala humanitnú pomoc, odminovanie, ako aj obnovu infraštruktúry. Na misii sa zúčastnili zástupcovia 43 štátov. Feldpost 730a bola dislokovaná v mestečku Rajlovac.

Misia v Chorvátsku **UNPF-HQ** (UN Peace Force Headquarters) v rokoch 1995 – 1996 bola zriadená v Záhrebe, FP 6700a bola v nemeckom Garmersheime. Misie IFOR v Bosne a Hercegovine sa zúčastnili v rokoch 1995 – 1996. Po skončení misie UNPROFOR boli nasadené vojská NATO (IFOR). Úlohou IFOR bolo presadiť Daytónské mierové dohody medzi Bosnou a Hercegovinou, Srbskom a SR Juhosláviou. V tomto období pôsobili pre UNPF-HQ a IFOR nemecké poľné pošty FpA 7321, 1301, 1302, 1311, 730b, 730c, 730d, ako aj 6700a v Darmstade.

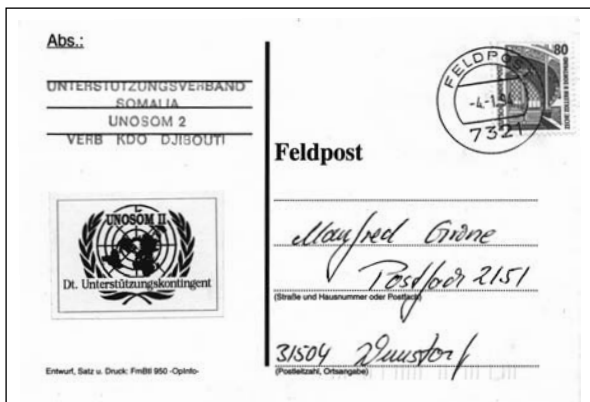
V misii SFOR - Stabilizačné sily SFOR (Stabilization Forces Bosnia and Herzegovina), boli príslušníci Bundeswehru v rokoch 1996 – 2004.. Tieto vojenské sily pokračovali v napĺňaní Daytónských mierových dohôd ako IFOR. Pre poštový styk boli aktivované FP 731a, 731b, 731c a 731d.

Na overovacej misii OSN v Guatemale **MINUGUA** (UN Verification Mission in Guatemala) sa roku 1997 zúčastnilo Nemecko spoločne s 18 krajinami. Úlohou

misie mimo iných úloh bola demobilizácia UNRG (Unidad Revolucionaria Nacional Guatemalteca).

V roku 1999 sa Nemci zúčastnili na spoločnej medzinárodnej vojenskej humanitnej a zdravotníckej operácii v Albánsku a čiastočne v Macedónsku - AFOR (Albania Forces) v rámci NATO ako dôsledok krízy v Kosove, čo vyústilo bombardovaním SR Juhoslávie a Kosova 24. 3. 1999. Na operácii ALBA sa zúčastnila aj jednotka ASR v sile 40 mužov.

Nemecko sa od roku 1999 zúčastňuje aj na misii dočasnej správy OSN v Kosove **UNMIK** (Interim Administration UN Mission in Kosovo), ktorú tvorí skupina 33 štátov, medzi nimi aj SR. Misia bola vytvorená z medzinárodných policajných zbrojov jednotlivých krajín. Veliteľstvo KFOR je v Prístine. V silách KFOR ne území provincie Kosovo pôsobí aj spoločný česko-slovenský prapor. Ich dislokácia je na základniach Šajkovic, Gazala Lines, Grbeš, Obilič a Monument Kosovo Polje. Poštové spojenie od 1.1. 2005 zabezpečujú FP 6420a, 6420b, 6420c, 6421a,

Lístok poľnej pošty odoslaný z misie UNOSOM II z Džibuti, FP 7321, 4. 1. 1994

6421c, 6422a. Pre EUPOL/KFOR bola FP 6423a v meste Banskí Rid.

Na misii OSN v Sierra Leone **UNAMSIL** (UN Mission in Sierra Leone) sa príslušníci Bundeswehru zúčastňujú od r. 1999 v skupine pozorovateľov 30 krajín sveta. Misia je pokračovaním misie UNOMSIL, ktorá bola aktívna v rokoch 1998 – 1999 po vojenskom prevrate v roku 1997. V tomto konflikte zasahovalo aj Ekonomické spoločenstvo štátov Západnej Afriky (ECOWAS).

V Afganistane sa zo 7. na 8. 10. 2001 začala operácia **Enduring Freedom**. Nemecko bolo zastúpené

pozemným vojskom, letectvom, výsadečným a chemickým vojskom. Operácia prebiehala na Strednom východe a v oblasti východnej Afriky. V Stredozemnom mori bolo vojenské loďstvo, v Kuvajte vojenská chemia, v Džibuti a v Mombase boli pozemné a vzdušné sily, na pobreží Somálska námorné a vzdušné sily a v Uzbekistane letecká dopravná podpora. Príslušníci nemeckých jednotiek boli zabezpečení cez pošty Briefzentrum 26,51, ako aj cez FP 731n Darmstadt, FP 1371 Kabul a FP 1391 Termes v Uzbekistane.

Doterajšie Stabilizačné sily SFOR prešli 2.12.2004 pod velenie Európskej únie ako **EUFOR** - European Union Force. Sily Európskej únie sú zložené z 33 krajín. V nich je zastúpené aj Nemecko a tiež Slovensko. Hlavné veliteľstvo EUFOR je v Sarajeve. Poštové služby zabezpečujú FP 6410a, 6410b, 6410c, 6411a, 6412a.

List odoslaný z misie KFOR z Prizren – Kosovo, FP 731j, 18. 4. 2001

List odoslaný z misie UNMIK – Kosovo, FP 731 1, 30. 5. 2000

Na poštový styk z misí príslušníci Bundeswehru používajú pohľadnice poľnej pošty vydávané pre všetky misie a operácie, ktorých sa zúčastnili a zúčastňujú. Dosiaľ ich bolo vydaných 258 ks rôznych druhov.

Jozef Korený

Pramene:

1. Mracka Eduard, Ing., pplk.: Úloha OSN pri riešení, kontrole a predchádzaní konfliktov vo svete, Medzinárodné pozorovateľské a mierové misie. Stredisko strategických štúdií MO SR, 1994
2. Marek, Jiří, doc., Ing., CSC.: Filatelistický atlas – Medzinárodné organizácie, Praha 2004
3. Čech Miloslav, Ing.: Poľná pošta, príloha Zpravodaje Postilion, Českomoravská spoločnosť pro poštovní historii, SČF 2001-2005
4. Informácie z web stránok misí

KOUPÍM POHLEDNICE „LIEBIG“

Koupím jednotlivé pohlednice i sbírky v jakémkoli jazyce, nejlépe edice v maďarském, českém, ruském a polském.

kontakt: Věra Mitrengova, telefon: 00420 720 346431, e-mail: vmitrengova@tajmac-zps.cz

Za Štefanom Plškom

Ešte poriadne ani nestačila zaschnúť tlačiarenská čerň za poslednými riadkami seriálu Malá škola filatelie, ktorý po dva roky vychádzal na stránkach Zberateľa a z hľadiska obľúbenosti si získal v doterajšej histórii časopisu absolútne prvenstvo, keď nás zastihla smutná správa o úmrtí jeho autora. Správa, žiaľ, je nezvratná: Štefan Plško, ktorý by sa v máji dožil 80 rokov, 23. januára zomrel. Napísaním seriálu dôstojne ukončil svoju dlhú, zberateľskou činnosťou vrchovato naplnenú filatelistickú cestu. Akoby symbolicky dokončil svoju poslednú plavbu a loď úspešne doviedol do prístavu, hoci na kapitánskom mostíku stál už s podľomeným zdravím, ale stále s čistým pohľadom, hrdo a zdvihnutou pravicom vzdávajúc pozdrav na rozlúčku svojej celoživotnej lásky – filatelii.

Zalúbenie v poštových známkach našiel už v ranom detstve. Nevšedné zaniebanie pre filateliu, odborné znalosti, pracovitosť, ale aj osveta v prospech spoločenského významu filatelie a odvaha ísť novými, dovtedy nevychodenými chodníkmi, sa u neho začali prejavovať už na štúdiách na trnavskom gymnáziu, kde sa v roku 1942 podieľal na usporiadaní prvej mládežníckej filatelistickej výstavy na Slovensku. Aj v ďalších rokoch sa stal horlivým misionárom filatelie – aktívnym filatelistickým činovníkom sa stal všade, kde pracoval a pôsobil. Dá sa povedať, že popri rodine a práci sa filatelia stala najvýznamnejšou súčasťou jeho života.

Na vymenovanie všetkých filatelistických aktivít Štefana Plšku by bolo potrebné mnoho miesta. S jeho menom sa čoraz častejšie môžeme stretnúť pre organizovanú filateliu v nelahkom a zložitom období po roku 1945, najmä po roku 1948, v súvislosti s výstavnou a publikačnou činnosťou. Okrem zbierania známk Dánska, svojho hlavného zberateľského záujmu, postupne dozrieva na všestranne vzdelaného a rozhľadeného filatelistu a jeho cesta postupne vedie okrem vystavovateľskej a publikačnej činnosti aj k získaniu kvalifikácie na medzinárodného jurymana a zväzového znalca. V roku 1965, po vytvorení samostatného Zväzu československých filatelistov, zastával významné posty v ústredných orgánoch tejto organizácie a úspešne sa podieľal na jeho rozvoji. Osobitne významný priestor na uplatnenie jeho schopností mu poskytol Zväz slovenských filatelistov, ktorého v roku 1969 sa stal spoluzakladateľom a i. pod-

predsedom. Jeho pôsobenie vo zväze bolo veľmi rozsiahle a mnohotvárne – okrem podieľu na budovaní koncepcie štruktúry a zásad činnosti zväzu, viedol metodicko-výchovnú komisiu, aktívne pracoval v teritoriálnej a výstavnej komisii a mnoho užitočnej práce vykonal aj v oblasti jurymanskej, znaleckej a publikačnej činnosti. Dodnes nie je plne docenený jeho podiel na priekopníckom hľadaní nových foriem filatelistickej činnosti. V tomto smere najvýraznejším počinom bola ním koncipovaná výstava Moderna 1973 Detva, ktorá dala podnet na vykročenie smerom k modernej filatelii aj v nasledujúcom období činnosti ZSF. Pravda, ani jeho cesta sa neobišla bez ťažkostí a problémov. Niekedy vznikli aj z jeho vzletu do nadmerných výšok, keď sa podujal na také veľké množstvo úloh, že všetky nestačil včas splniť. Inokedy zápasil s nedostatočnou spoluprácou kolegov a nepochopením, najmä v súvislosti s koncepciami, ktorými predbehol dobu. Na jeho filatelistickej ceste nepriaznivé stopy zanechali aj ťažkosti, s ktorými sa boril vo svojom občianskom zamestnaní. Napriek všetkým prekážkam, v jeho práci na poli filatelie jednoznačne prevažovali pozitíva, čo bolo právom vyjadrené aj najvyššími zväzovými vyznamenaniami.

Ani po odchode do dôchodku a ukončení výkonu funkcií v ústredných zväzových orgánoch, sa neodddával sladkému „ničnerobeniu“, ale aktívne sa zapájal do filatelistického diania v Podpolianskom klube filatelistov v Detve i v regionálnom združení klubov. Ako sme sa mohli presvedčiť aj zo stránok časopisu Zberateľ, mnoho filatelistických aktivít, často aj so širokým spoločenským dosahom, uskutočnených v Detve v posledných rokoch, boli spojené s jeho menom. Bol krásnym príkladom, že zberateľstvo napomáha človeku zachovať duševnú sviežosť a aktivitu aj vo vysokom veku.

Odchodom osobnosti Štefana Plšku slovenská organizovaná filatelia utrpela nenahraditeľnú stratu. Odišiel predstaviteľ generácie, ktorá sa usilovala zmysel zberateľstva dostať z polohy bežnej záľuby na úroveň kultúrnej činnosti s vysokým akcentom na jeho vzdelávací, výchovný a spoločenský význam.

Stránky života Štefana Plšku sa naplnili. Za poslednou stránkou jeho albumu položme kyticu vďaky za všetko, čo pre filateliu počas svojho plodného života vykonal. Symbolické kvietky za vydavateľa, redakčnú radu i redakciu Zberateľa, ako aj za širokú rodinu čitateľov časopisu, spolu so všetkými, ktorí Štefana Plšku poznali, mali ho radi, jeho prácu si vážili a jeho pamiatku navždy budú nosiť vo svojom srdci, do kytice vďaky uvil

Viliam Kučera

Česť tvojej pamiatke, priateľ náš!

Z GALÉRIE MAJSTROV ZNÁMKOVEJ TVORBY

Narodil sa 14. 3. 1946 v Demänovej. V rokoch 1965 - 1971 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, kde absolvoval oddelenie voľnej grafiky a knižnej ilustrácie u prof. Vincenta Hložníka. Pedagogicky pôsobí od roku 1981 na katedre grafiky VŠVU, najskôr ako vedúci oddelenia voľnej grafiky a knižnej ilustrácie, v súčasnosti ako profesor. Venuje sa najmä voľnej grafike a ilustrácii, príležitostne i známkovej tvorbe. Žije a tvorí v Bratislave. Svoju tvorbu prezentoval na mnohých výstavách doma i v zahraničí. Je nositeľom významných medzinárodných i domácich ocenení. Pre samotného autora má nesmiernu hodnotu ocenenie nedávne a vôbec nie formálne – hold umelca, básnika Milana Rúfusa v podobe básne – Kauza Rumanský.

IGOR RUMANSKÝ

**grafik, ilustrátor,
vysokoškolský profesor**

Igor Rumanský je príslušníkom silnej umeleckej generácie, ktorá v sedemdesiatych rokoch vstúpila do nášho výtvarného diania. Radia sa k nej najmä absolventi špeciálk oddelenia voľnej grafiky a knižnej grafiky, ako aj knižnej tvorby na VŠVU v Bratislave. Expresívnu líniu našej grafickej tvorby rozšírili najmä o imagina-

tívne a fantazijné zložky. Viacerí sa uplatnili dnes už ako uznávaní ilustrátori. Pre ich tvorbu je dôležité používanie klasických grafických techník. Prostredníctvom tohto vzťahu k „starým“ technikám väčšina z nich našla cestu i k oceľorytine a známkovej grafike.

K formovaniu tejto generácie svojou osobitou a veľmi skoro umelecky vyzretou grafickou a ilustračnou tvorbou prispel Igor Rumanský, v súčasnosti uznávaný umelec, grafik, skúsený ilustrátor, dlhoročný vysokoškolský pedagóg.

Do spektra jeho tvorby sa radí i známková grafika, i keď nie v početných, ale zato vo veľmi významných realizáciách. Igor Rumanský vytvoril svoje prvé známkové grafiky v 80. rokoch pre vtedajšiu československú známkovú produkciu. Išlo prevažne o športové námety.

Tak v týchto prvých známkových grafikách, ako i v neskorších návrhoch na slovenské známky sa výrazne prejavuje jeho osobitý grafický rukopis, charakterizovaný uvoľnenosťou línií modelujúcich tvar a dotvárajúcich dynamiku kompozície. Dynamickému charakteru

jeho tvorby spracovanie športových námetov plných pohybu a napätia vyhovovalo. Mal však ambíciu vytvárať známky i s inými námetmi, ktoré by mu umožňovali prezentovať svoje umenie a výtvarne sa vyjadriť k náročnejším témam vyžadujúcim väčšiu mieru kreativity. K takémuto prístupu k známke ho viedlo umelecké školenie u profesora Vincenta Hložníka, ktorý venoval známkovej grafike veľkú pozornosť a považoval ju za médium dôstojnej tvorby veľkých majstrov.

Tak v emisii Svetový rok Slovákov (1997), ako aj v známke Mier a sloboda (1995) z medzinárodného emisného radu „Europa“, spracoval autor navýsost vážnu tému, a to s použitím alegórie, konkrétne motívov alegorických ženských postáv. Alegória sa na známkach vyskytuje pomerne ojedinele, ale zato vždy významne a zväčša pri dôležitých tematických zameraniach viažucich sa na hodnoty národa, vlasti, mierové

a humanitné témy a vyjadrenie etických kategórií. V týchto súvislostiach sa mi popri emisiách z obdobia prvých rokov Československa vybavujú najmä alegórie

v Hložníkovej známkovej tvorbe (Helsinki, Ústava ČSR, Nad Tatrou sa blýska...)

V obidvoch opisovaných emisiách bola Rumanského predloha náročná na súlad názoru výtvarníka a rytca. Výsledný efekt oboch emisií vznikol vo vzornej

spolupráci s rytcom Rudolfom Cigánikom. V známke s témou mier a slobody autor Igor Rumanský vytvoril mimoriadne dynamickú postavu alegórie slobody modelovanú spleťou zľahka nahodených línií a svetelných efektov. Náročný spôsob reprodukcie viacfarebnej ocelorytiny pre tlačovú techniku ocelotlače z plochých dosiek vyžaduje vytvoriť rytinu z každej farby, teda pre každú tlačovú farbu vytvoriť samostatnú ryteckú platničku tak, aby výsledná farebná súťaž zodpovedala predlohe po stránke kresbnej, ako aj plastickej modelácie a po farebnej stránke čo najvernejšie. To, že sa rytcomi Rudolfovi Cigánikovi podarilo v ryteckom prepise tejto Rumanského kresby, a tiež v prepise návrhov emisie Svetový rok Slovákov a Majstrovstvá sveta v plávaní, verne zachovať uvoľnený dynamický rukopis prelínajúcich sa línií, je výsledkom tvorivých schopností rytca, a tiež aj výsledkom zjednotenia názoru a výtvarného čítania vzorne dokumentujúceho predstavu o tvorivej spolupráci autora výtvarnej predlohy a rytca. Spoločná tvorba dvojice tvorcov Rumanský – Cigánik predstavuje špičkové realizácie našej známkovej tvorby s rovnocenným autorským podielom výtvarníka a rytca.

Znáмка Mier a sloboda bola ocenená Cenou ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií SR najmä pre prínos v použití výrazových prostriedkov v známkovej tvorbe ojedinelých.

Igor Rumanský je najvýraznejším predstaviteľom toho prúdu, ktorý aj v známkovej grafike stavia na svojich osobných charakteristikách vlastných voľnej či ilustračnej tvorbe a tieto aplikuje vcelku na vysokej invenčnej aj realizačnej úrovni aj v známkovej grafike. Tým známku tvorí vo modifikuje v zmysle utvárania typu známkovej grafiky blížiacej sa prejavmi k voľnej grafickej tvorbe. Dochádza tak k posunu uplatnenia motívov večných a informačných hodnôt z roviny popisnosti do roviny významu a k emotívnemu podfarbeniu pôsobenia. Pre tento prúd je charakteristické potlačanie typických prejavov oceloryteckej techniky a ich podriadenie tvorivému zámeru. V celkovom profile známkovej tvorby sa prejavuje ako prvok obnovujúci vo väčšej miere pôsobenie farebnosti. Tiež predstavuje výraznejší príklon k formám charakterizujúcim prúd moderný či postmoderný.

Jubilujúcemu autorovi želáme pevné zdravie a veľa tvorivých úspechov.

Antónia Paulinyová

Zvláštny postup pošty Bratislava 2

Pod týmto titulkom publikoval dr. Földes v Zberateľovi č. 6/2002 tri celistvosti zaslané letecky do cudziny, na ktorých boli okrem známok opečiatkovaných podacím úradom aj doplnkové frankatúry s pečiatkou výstupného poštového úradu Bratislava 2. Autor sa domnieva, že ide o nedostatočne vyplatené zásielky, ktoré zachytila výstupná pošta a doplnila frankatúru na správnu výšku podľa platnej tarify. Autor však pripúšťa aj iný možný dôvod prítomnosti pečiatky Bratislava 2 – táto mohla len dodatočne opečiatkovať známky, ktoré boli sice na zásielke už nalepené, ale unikli opečiatkovaniu na podacej pošte. V závere článku opisuje aj pravdepodobný spôsob zúčtovania chýbajúceho výplatného od odosielateľa zásielky.

Rád by som tento príspevok doplnil svojimi zisteniami a pokúsil sa osvetliť aj mechanizmus odbavenia týchto a im podobných zásielok. Mám v zbierke dve podobné celistvosti, ktoré vykazujú rovnaké znaky dodatočne opečiatkovaných známok na pošte Bratislava 2. Na obr. 1 je letecký list podaný 18. 11. 1941 v Spišskej Belej, adresovaný do Protektorátu. List bol na podacej pošte vyplatený výplatnými známkami v hodnote 3,50 Ks, čo zodpovedalo druhému hmotnostnému stupňu (list do 20 g

čený letecký list prvého hmotnostného stupňa nedostatočná (2 Ks za list do 20 g + 2,50 Ks doporučný príplatok + 1 Ks letecký príplatok). Chýbajúce výplatné 1 Ks je na zásielke zúčtované výplatnou známkou 1 Ks A. Hlinka a opečiatkované v Bratislave 13.11.1941. Táto celistvosť je však pozoruhodná aj z iného dôvodu. Na rozdiel od zásielok, prezentovaných dr. Földesom, i od prvej popisovanej zásielky v tomto príspevku, poskytuje dôkaz, že známka reprezentujúca chýbajúce výplatné bola nalepená až dodatočne, po opečiatkovaní ostatných známok na podacej pošte. Známkou A. Hlinka totiž, aj keď len nepatrne, ale predsa ľavým horným rožkom prekryva martinskú podaciu pečiatku.

Pokúsím sa teraz objasniť postup bratislavskej výstupnej pošty v prípade všetkých týchto zásielok. Ich spoločným znakom je, že všetky boli odoslané do cudziny a naviac **letecky**. Tým, že odosielateľ požadoval leteckú prepravu zásielky, deklaroval záujem na jej rýchlejšom doručení adresátovi ako pri obyčajných zásielkach. Ďalej si treba uvedomiť, že chybný výpočet výplatného vo všetkých prípadoch zapríčinil prijímajúci poštový úradník. Zásielky do cudziny sa totiž museli podávať pri priehradke poštového úradu bez ohľadu na to, či išlo o obyčajnú alebo zapísanú zásielku a výplatné známky smel na zásielku nalepiť opäť len prijímajúci úradník pri priehradke. Ak by teda bratislavská pošta vrátila nedostatočne vyplatené letecké zásielky odosielateľovi, tento by nielenže stratil výhodu rýchlejšej leteckej prepravy (zdržanie spojené s vrátením zásielky na doplnenie chýbajúceho výplatného odosielateľom a jej opätovným odoslaním výstupnej pošte by predstavovalo určite niekoľko dní), ale mohol by sa oprávnenne sťažovať na nekválitné služby pošty. Preto – iste aj v záujme udržania dobrého mena pošty – výstupná pošta doplnila chýbajúce výplatné a zásielku vypravila najbliž-

2 Ks + 1,50 za každých ďalších 20 g) a leteckou známkou 1 Ks. Letecký príplatok 1 Ks bol však nedostatočný, pretože za ďalších 20 g bolo potrebné vybrať ďalšiu 1 Ks. Tento nedostatok zistili na bratislavskej pošte, na zásielke vyznačili chýbajúce výplatné (dvakrát podčiarknutá číslom 1), dolepili leteckú známku 1 Ks a opečiatkovali ju dennou pečiatkou s dátumom 19. 11. 1940.

Druhá zásielka (obr.2) – letecký doporučený list – bola odoslaná 12.11.1941 z Turčianskeho Sv. Martina do Bitterfeldu /Lager Marie a bola vyplatená výplatnými známkami v hodnote 3,50 Ks + 1 Ks leteckou známkou za letecký príplatok. Táto čiastka však bola za doporu-

ším leteckým spojom na miesto určenia. Doplnenie chýbajúceho výplatného bolo dôležité z toho dôvodu, že pošta v krajine určenia by zatažila zásielku doplatným, ktoré by však bolo jej príjmom a slovenská pošta by tak bola ukrátená o chýbajúcu čiastku výplatného. Pošta však nemohla niešť stratu kvôli nepozornosti svojho zamestnanca a tiež nemohla z tohto titulu zvýhodniť odosielateľa zásielky, ktorý nezaplatil plné výplatné (predpokladáme, že prijímajúci úradník nespreneveril časť výplatného nenalepením časti známok). Výstupná pošta Bratislava 2 po vypravení zásielky do cudziny zrejme ďalej postupovala štandardným spôsobom, používaným už v časoch Rakúsko-Uhorska. Dodacia (v našom prípade výstupná) pošta mala v prípade príchodu nedostatočne vyplatenej zásielky vystaviť tzv. **ohlášku výplatných závad**, v ktorej vyznačila druh závad a chýbajúcu čiastku výplatného viaznuceho na zásielke. Túto ohlášku odoslala podacej pošte na vyjadrenie a v prípade jej uznania bola podacia pošta povinná vybrať od odosielateľa chýbajúcu čiastku výplatného, ktoré zúčtovala priamo na ohláške vylepením a opečiat-

kovaním známok v príslušnej nominálnej hodnote (bez tzv. trestného porta). Takto vybavenú ohlášku vrátila dodacej pošte, ktorá ju archivovala a v prípade opisovaných zásielok zrejme použila ako doklad na zúčtovanie dodatočne nalepených známok.

Postup výstupnej pošty Bratislava 2 teda nebol v žiadnom prípade zvláštny, ale v súlade s platnými predpismi. Ostatne, túto prax som zažil „na vlastnej koži“ kedysi v 80-tych rokoch minulého storočia, keď mi pošta doručila ohlášky výplatných závad na nedostatočne vyplatnené zásielky vhoďené do poštovej schránky. Tieto však nepozastavila, ale vypravila do cudziny s doplnkovou frankatúrou, ktorú som mal uhradiť poštovému doručovateľovi. V tom čase však už dôslednosť pošty pokrývkávala, a tak sa neraz stalo, že ohláška sa jednoducho ocitla v mojej poštovej schránke a poštu už ďalej ani veľmi nezaujímal, či som chýbajúce výplatné uhradil alebo nie. Možno niekto z čitateľov má v zbierke podobnú celistvosť, ktorou by i na stránkach časopisu mohol dokumentovať kontinuitu poštárskej praxe v priebehu dlhých desaťročí.

Miroslav Bachratý

MÁTE SLOVO

„V poslednom čase sa v mesačníku Zberateľ v súvislosti s vyslovovanými názormi o prvej známke Slovenska viackrát spomínala aj známka Otvorenie slovenského snemu, ktorú autonómna slovenská pošta oficiálne vydala 18. januára 1939. Ide o známku s obrazom Bratislavy s nominálnou hodnotou 10 Kč, ktorá ako súčasť emisie Krajiny, hrady, mestá, bola pôvodne vydaná 1. 8. 1936 (Pof. 313). Známe sú aj okolnosti jej vydania, keď na základe rôznych kompromisov bola k vyhláseniu autonómie Slovenska nakoniec vydaná táto známka s pretlačou podľa návrhu M. Bazovského, ktorú

realizovala tlačiareň Unie Praha.

Známe je aj to, že pretlačené boli známky pôvodného nákladu, aj známky vytlačené neskor z originálnych tlačových dosiek. Katalogizované sú 2 typy rozlíšite-

lné podľa vzájomnej polohy nápisu a znaku pretlače.

Pri prezeraní týchto známok som však našiel známku, na ktorej v texte pretlače je dátum 15.1. 1939. Tento dátum si neviem vysvetliť. Môžete mi poradiť?“

Toľko z listu nášho čitateľa z Košíc.

Aj nás v redakcii táto známka zaujala, ale po jej zvážení sme zistili, že ide o falzifikát, ktorého vznik možno aj jednoducho vysvetliť. Horná časť číslice 8 sa na pravej strane javí ako mierne nedotlačená a nemožno ani vylúčiť, že na pravej strane je farba vyškrabnutá. Práve pri viacnásobnom zvážení vidieť zvyšky horného oblúčka číslice a „prirobenú“ vodorovnú čiarku, ktorá by mala tvoriť hornú časť číslice 5. Táto horná časť má aj bledší odtieň farby ako spodná časť číslice. Aj z tvaru spodnej časti číslice vidieť, že ide o číslicu 8. Teda ide o druh falzifikátu, ktorý je rozpoznateľný pri viacnásobnom zvážení.

Tak ako aj náš čitateľ píše, okolnosti vzniku tejto známky boli viackrát publikované, nie sú známe žiadne skutočnosti o pretlačí s iným dátumom. Ten bol jednoznačne daný. Teda v žiadnom prípade nejde ani o skúšobnú tlač ani o nejakú časť nákladu. (red.)

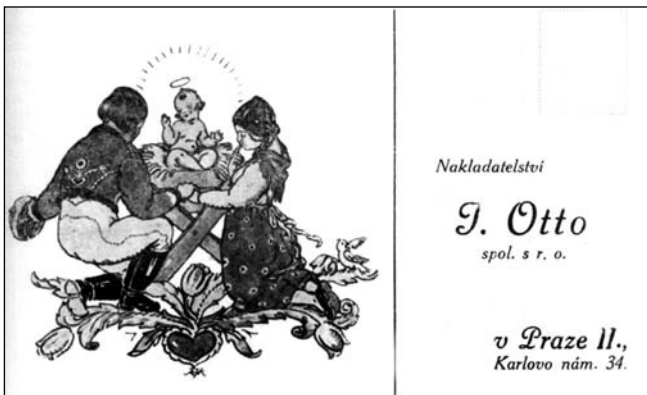

Pohľadnice signované MFK

Pohľadnice výtvarníčky Marie Fischerovej-Kvěchovej sprevádzali niekoľko generácií v Čechách a na Slovensku. Po vyštudovaní začínala s ilustrovaním detských kníh a so sériami obrázkov zo života detí, napríklad Denný život batoliatka, Naším deťom, Škovránčie piesne, Púpätá, Naše koledy, Malá mama, Chrobáky a iné. Mnohé z nich sa stali námetom pohľadníc. Tvorbe sa venovala vyše 65 rokov a prvý súbor pohľadníc Naše deti ponúkalo pražské vydavateľstvo V. Dostála už začiatkom I. svetovej vojny. Stali sa obľúbenými a žiadanými.

Tematike detí zostala MFK (takto signovala svoje obrázky vrátane pohľadníc) verná po celé tvorivé obdobie. Najskôr ju inšpirovali tri vlastné deti, neskôr šesť vnúčat a pokračovalo to desiatimi pravnúčatami. Rodinou bola vždy obklopená. Jej tvorba bola jednoduchá, priamočiara a zrozumiteľná širokej verejnosti. Niektoré série pohľadníc skĺzli do gýču, čo vydavatelja a neskôr aj

schvaľovacie komisie postrehli. Baculatých nahých anjelíkov, trpaslíkov či kominárikov opäť vystriedali deti v štylizovaných krojoch, v jednoduchom domácom oblečení,

ceré z nich boli vydané viacnásobne, ba aj po jej smrti.

Pohľadnica č. 1 vydaná v roku 1940 vydavateľstvom Minerva je zo série detských krojov. Na obrázku č. 2 je pohľadnica s jarným motívom. Vo veľkonočnom období je aktuálna tematika Veľkej noci na pohľadnici na druhej strane obálky a č. 3. Sú to vydania v reedícii Orbisu Praha a Panorámy.

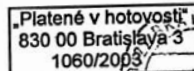
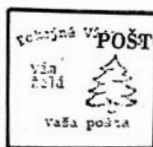
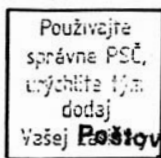
Marie Fischerová-Kvěčková sa narodila v r. 1892 v Kutnej Hore a zomrela v r. 1984 v Černošiciach, kde žila. Vyštudovala pražskú UMPRUM u profesorov J. Sikandera a J. Preislera so zameraním na figurálnu, portrétnu a žánrovú maľbu. Na študijnom pobyte bola v Paríži u prof. Naudina. Okrem pohľadníc ilustrovala množstvo kníh pre deti a je autorkom didaktických obrazov používaných v školách. Bola najplodnejšou autorkou v pohľadnicovej tvorbe. Jej dcéra J. Láťalová spomína: „Mamička maľovala rada a rýchlo. Pokiaľ mohla pracovala denne, aj keď okolo nej vrieskali deti a skákal kocúr so psom, ale najviac neskoro v noci. Svoju kresliacu dosku odložila ako 91. ročná a pol roka na to nás opustila.“

Napriek tomu, že pohľadnice MFK sú zberateľský „vychytené“, nie sú celkom spracované. Na výstave v r. 1993 vo Svitavách ich bolo prezentovaných 661 so signom MFK. Veľa z jej pohľadníc sa predávalo aj na Slovensku a veľa ďalších k nám prišlo v rámci korešpondencie. Oku a duši lahodiace obrázky pani Márie oslovujú aj dnes mnoho našich občanov vrátane zberateľov.

Alex Urminský

Dve „obyčajné“ zaujímavosti.

Aj obyčajné zásielky môžu skrývať zaujímavosti. Prvou je nález radu šikmých škvrn na výplatnej 9 Sk známke prezidenta I. Gašparoviča, ktoré sa ťahajú od nosa k pravej klope kabáta. Aj ľavá známka na výstrižku vykazuje slabšie stopy rovnakej náhodnej výrobnjej chyby. Všimol som si to iba preto, že dvoj páska týchto známok bola vylepená ako doplnková frankatúra na chlopňovej strane obálky s doručenkou, zaslaná 28. 09. 2006 z Veľkého Krtíša.

Druhá zaujímavosť je strojová pečiatka pošty Bratislava 1, v ktorej na niekoľkých celistvostiach môžeme dokumentovať jej premenu. V prvom rade obsahuje štandardný štoček, upozorňujúci používanie správneho PSČ. Odtlačok z decembra má štoček so želaním pokojných Vianoc a po sviatku Troch kráľov došlo k jeho

odstráneniu. Zásielky z týchto dní však dokazujú, že pôvodný štoček ešte nebol nasadený, tak obálky boli opečiatkované iba dennou pečiatkou, teda len časťou úplného odtlačku.

Ján Mička

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulu úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberatel®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍČ,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prítláče, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympij-
ské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg

Filatelie - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,

0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk

Po - Pia: 10.00 - 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

RECENZIE

POHLEDNICE – historie lístků které zmenšili svět

Začiatkom vlaňajšieho leta bolo v českej tlači avizované vydanie knihy uvedeného názvu na jeseň roka 2005. Stalo sa, a dlhočakávaná publikácia (autor na nej pracoval 7 rokov) uzrela svetlo sveta. Knihu vydalo vydavateľstvo RK v Liberci. Vydavateľ a autor v jednej osobe, Roman Karpaš sa podujal na napísanie takmer súborného diela o pohľadniciach, a to z pohľadu grafika, redaktora a bádateľa na poli vlastivedy a kultúrnej histórie.

V prvej časti je množstvo informácií o postupných krokoch pri vzniku a vývoji pohľadníc. Pomerné známe a zjednodušené informácie z viacerých domáчих a zahraničných publikácií autor podrobuje analýze a verifikácii, následne ich dopĺňa o výsledky vlastného bádania a o poznatky širokého okruhu spolupracovníkov a informátorov z radov historikov a zberateľov. Túto časť završuje poznaním, že pohľadnice nemajú konkrétneho vynálezcu a len ťažko niekoho pasovať za prvovýrobcu, pričom ich podoba je výsledkom dlhodobého vývoja a premien. Na vzniku pohľadníc sa podieľalo viac odborov ľudskej činnosti – predovšetkým poštovníctvo, polygrafia a fotografia. Autor tiež spresňuje jednotlivé etapy vývoja pohľadníc, čo dokumentuje plnôfarebnými reprodukciami vzácných, až unikátnych lístkov.

Druhá časť je venovaná výrobe pohľadníc. Pripomína významných vydavateľov a vydavateľstvá, ktorých pohľadnice sa predávali na územiach rakúsko-uhorskej monarchie a následne na území Česko-Slovenska. Ďalej opisuje reprodukčné techniky a ich rozpoznávanie, a to od prvopočiatkov pohľadníc až po elektronické pohľadnice. Osobitne sa venuje formátom, číslovaniu, signetám, kolorovaniu i povrchovým úpravám pohľadníc a používaným materiálom.

Záverečná, tretia časť, má názov „Pohľadnice ako

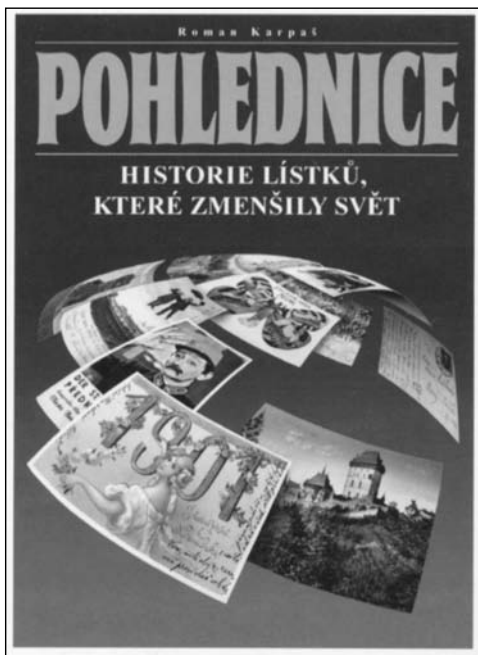
predmet záujmu“. Nejde teda iba o ich zbieranie, naopak tomu, že je prioritné. Ide aj o oblasti, ktoré zbieranie podporujú, v ňom pracujú či podnikajú. Ide o zberateľské spolky, časopisy, literatúru, verejné zbierky, výstavy a podobne. Zaujímavý je aj aspekt umeleckej hodnoty pohľadníc. Pre filatelistov je spracovaný prehľad vývoja poštových poplatkov za poslanie pohľadnice a najčastejšie používané známky na nich od čias Rakúsko-Uhorska až po prezidenta V. Havla. Aby kniha správne gradovala, zlatým klincom je záverečná časť „Prílohy“. Medzi nimi je zoznam skratiek vydavateľov

a tlačiarov, vyobrazené sú signety takmer stovky pôvodcovských značiek a neuveriteľne dlhý zoznam vydavateľov, fotografov, tlačiarov a ďalších účastníkov výroby pohľadníc. Ich počet v zozname odhadujem na vyše tisíc. Pri známejších z nich autor uvádza aj zameranie na región či námet pohľadníc, druh tlače, dobu pôsobenia a iné údaje.

Publikácia má tvrdú väzbu veľkého formátu 23 x 32 cm, má 208 strán na kriedovom papieri a vyše 400 farebných reprodukcí, väčšinou v originálnej veľkosti. Autor, grafik a redaktor-vydavateľ v jednej osobe, je zrejme jeden z mála, ktorý sa tak intenzívne venuje odbornej a popularizačnej literatúre o pohľadniciach. Je to

jeho prednosť, lebo je to pohľad odlišný, a pritom profesionálny. Neuzavrel sa však do ulity a k spolupráci prizval rad zberateľov, historikov a inštitúcií so vzťahom k pohľadniciam. Okrem toho má rozprávací a pozorovací talent, ktorý používa na spestrenie a čítavosť knižky. Vo vydávaní kníh o pohľadniciach nie je nováčikom. Dokladom toho je edícia „Album starých pohľadníc“, v ktorej vyšlo už 16 regionálnych albumov a jeden tematický. Podľa môjho názoru, je to kniha poskytujúca záujemcom o pohľadnice najkomplexnejšie informácie a poznatky a patrí do knižného fondu filokartistov. Pokiaľ knihy vydané KSK Praha a POFIS (recenzie boli v Zberateľovi v roku 2005) budete nosiť na zberateľské burzy, túto publikáciu použijete pri práci s pohľadnicami vo vašom zberateľskom kútiku alebo v tichu vašej pracovne.

Alex Urminský

Bratislavské gobelíny

V Bratislave sa nachádza šesť vzácných gobelínov zo 17. storočia. Boli objavené v roku 1903 pri obnove bývalého arcibiskubského paláca (dnes Primaciálny palác) za tapetovou výzdobou v predsieni Zrkadlovej sály. Gobelíny sú klasicky tkané textilné závesy. Meno sa odvodzuje od rodiny Gobelincov, z ktorých Jean v roku 1440 založil v Paríži dielňu na farbenie priadze. V roku 1662, počas vlády Ľudovíta XIV., umiestnili v tejto budove tkáčovňu „Manufacture Royale de Tapisserie des Gobelins“. Meno gobelincov dalo tak pomenovanie textilnej technike.

Bratislavské gobelíny vyhotovila kráľovská tkáčska dielňa v Mortlake pri Londýne v tridsiatych rokoch 17. storočia podľa kartónových predlôh nemeckého umelca Francisca Cleyna, usadeného v Anglicku. Podľa nich bolo utkaných niekoľko sérií gobelínov, z ktorých štvrtá sa zložitými cestami umeleckého trhu dostala až do Bratislavy.

Héro bola Afroditinou kňažkou, ktorá žila v Seste na európskom Hellesponte. Bola to osamelá veža na brehu dnešných Dardanel. Morská úžina, oddeľujúca dve pevniny nebola pre Leandra prekážkou, keď Héro jeho lásku opätovne. Avšak Héro, vzhľadom na svoje postavenie kňažky, musela svoju veľkú lásku k Leandrovi tajiť.

Leandro každú noc plával cez Hellespont a prekonával nebezpečný prúd vody cestou za svojou milou. V tejto úžine sú silné vodné prúdy, preto sa pritom riadil podľa svetla lampy, ktorú Héro vždy po zotmení zavesila na vežu. Osud bol však nemilosrdný, keď ich láske určil tragický koniec. Raz počas búrlivej noci vietor sfúkol lampu, preto Leandros stratil smer a utopil sa. Morské

vlny však jeho telo vyhodili na breh práve pod vežou jeho miléj. Héro celú noc nespala, jej milý neprišiel, cítila, že sa niečo muselo stať. Zlé tušenie ju už skoro ráno, ešte za úsvitu, lákalo pozrieť sa na breh, kde uvidela mŕtve telo Leandra. Zo žiaľu a s bolesťou v srdci nad jeho smr-

tou skočila do vln za ním. Na lôžku z ostrých skál našli ľudia ich telá verne pri sebe, i po smrti spojených.

Tolko z mytologickej báje o tragickej láske Afroditej kňažky Héro a gréckeho mládenca Leandra. V emisnom rade Bratislavské gobelíny boli v rokoch 1974 až 1976 v ryteckom prepise M. Ondráčka vydané tri dvojice známok. Od vydania poslednej dvojice uplynie v máji tohto roka práve tridsať rokov. V roku 1974 vyšla prvá dvojica: Stretnutie Leandra pri Afroditej svätyni (2 Kčs) a Cesta Leandra cez Hellespont k Héro (2,40 Kčs), v roku 1975 na známke 3 Kčs Slúžka Janthé oznamuje príchod Leandra a na 3,60 Kčs Hermoi odráža Leandra od cesty k Héro. Na tretej dvojici z roku 1976 je na známke 3 Kčs Héro nad mŕtvym Leandrom a na hodnote 3,60 Kčs Smútiaci Eros.

Umelec gobelíny obdrial živým pohybom, ktorý stupňoval v súlade s narastajúcou dramatickosťou deja až do poetickej výraznosti. Takýmto výtvorným poňatím sa Cleyn hlásil k barokovému výtvornému názoru.

Gobelíny visia v reprezentačných priestoroch Primaciálneho paláca v Bratislave, v ktorom bol v decembri 1805 po bitke troch cisárov pri Slavkove podpísaný Bratislavský mier. Túto historickú udalosť sme si viani pripomenuli vydaním známky hodnoty 23 Sk s vyobrazením Primaciálneho paláca.

Jozef Soľava

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia,

dostávame sa k vyhodnoteniu prvého kola nového, už piateho ročníka ročníka našej súťaže o Kvet Zberateľa. Prvú pozíciu po skončení Malej školy filatelie si vybojoval M. Bachratý za príspevok do diskusie o prvej slovenskej známke. Vidieť, že táto problematika je stále živá. Druhé miesto patrí A. Paulinyovej, tentokrát za prvú časť nového seriálu o známke a známkovej grafike z pohľadu znalca umenia. Aj tretie miesto patrí novému seriálu, ktorý je z oblasti numizmatiky, keď školiteľka, E. Minarovičová, v ňom načrela trochu do histórie tohto zberateľského odboru. Štvrté miesto patrí tiež numizmatike, a to prvej časti príspevku V. Bušu o slovenských minciach a bankovkách. Piate miesto získali Zberateľské state, tentokrát z pera A. Urminského o možnosti spojenia viacerých zberateľských odborov v exponátoch otvorenej triedy. Prvú šesticu uzatvára príspevok J. Solavu o zvieratách v službách človeka.

Tentokrát prvých šesť príspevkov získalo 84 % všetkých vašich hlasov. Príspevky na ďalších miestach získali dva až osem hlasov. Bodovalo spolu 12 príspevkov (v predchádzajúcom kole tiež 12). Na prvú otázku správne odpovedalo všetkých 47 súťažiacich. Na druhú otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 39 súťažiacich. Fragment správne identifikovali všetci súťažiaci, miesto, kde sa nachádzajú Bratislavské gobelíny robilo problém 8 súťažiacim.

■ Vyhodnotenie 1. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky správne identifikovalo 47 súťažiacich - vyobrazený bol detail známky 2,40 Kčs, Pof. č. 2103, z emisie Bratislavské gobelíny, vydané 30. 9. 1974.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „Kde sa nachádza originál tohto umeleckého diela a na ktorej slovenskej známke je vyobrazený objekt, v ktorom je toto dielo umiestnené, mala byť: Všetkých šesť bratislavských gobelínov sa nachádza v Primaciálnom paláci v Bratislave, ktorý je vyobrazený na známke č. 354 „Bratislavský mier“ vydané 29. 4. 2005. Na otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 39 súťažiacich.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v januárovom čísle Zberateľa najviac páčil), hlasy súťažiacich víťazstvo prisúdili **M. Bachratému** za príspevok **Ktorá je prvá**

známka Slovenska (39 hlasov). Druhú priečku s počtom hlasov 33 získala **A. Paulinyová** za prvú časť nového seriálu **Známka a známková tvorba**. Za úvodný príspevok **Malej školy numizmatiky** získala **E. Minarovičová** s počtom 22 hlasov tretie miesto. Štvrtá priečka patrí **V. Bušovi** za **Slovenské mince a bankovky 1993-2005** (1), keď dostal 21 vašich hlasov. **A. Urminský** za Zberateľské state o **Tvorbe exponátov otvorenej triedy** so 17 hlasmi získal 5 miesto. Šieste miesto obsadil **J. Solava** za článok **Zvieratá v službách človeka – poštový holub**, keď dostal 11 hlasov. **J. Korený** za **Rakúsku poľnú poštu v službách OSN** s deviatimi hlasmi je na siedmom mieste. Na ôsmom mieste so šiestimi hlasmi sú dva príspevky, **Prvé MMS známky** od **A. Kulhánka ml.** a **A. Urminský: R. Promberger, vydavateľ pohľadníc**.

Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším trom príspevkom.

Výhercami prvého kola V. ročníka súťaže sú **Ján Maxim zo Senice** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **Daniel Čižmár, Trebišov** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahozeláme!

■ 3. - februárové KOLO SÚŤAŽE

Do 3. kola 5. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola vydaná?

2. otázka znie: Ktorý významný umelec je autorom umeleckého diela na známke, kde sa nachádza jeho originál a na ktorej slovenskej známke je mesto, v ktorom sa toto dielo nachádza.

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v marcovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame **do 28. marca 2006**. Za účasť v súťaži vopred ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede.

A teraz je na rade naša odpoveď na otázku **Aký bol štvrtý ročník súťaže o Kvet Zberateľa**. Krátko možno odpovedať, že **úspešný**. Veď v priebehu roka sa do súťaže zapojilo vyše sto čitateľov, a z nich tretina sa zúčastnila min. 10 kôl. Necelých 15 % súťažiacich sa zúčastnilo všetkých dvanástich kôl. Najaktívnejším súťažiacim pošleme tradičný darček, poštový lístok s prílohou symbolického znaku súťaže. Redakcia

Nórske známky si pripomenuli 150. výročie

Nórsko, krajina polnočného slnka s najsevernejším bodom Európy – Nordkapom, je cieľom mnohých dovoľenkových ciest. So svojimi hlbokými fjordami a tichými horami má vlast' Vikingov svoj osobitý pôvab. Solídne, skromné a fascinujúce ako samotná krajina sú aj jej poštové známky.

V r. 1848 Nórska pošta zaviedla zónový systém, v ktorom poštovné za jednoduchý list, ktorý mal byť prepravovaný na vzdialenosť do 200 km, bolo 4 skillingy. Vyššia sadzba predstavovala 8 skillingov.

Svetový rekord v dlhodobosti vydávania jedného motívu

(lev) z r. 1844. Text na známke znel Frimaerke (poštová známka) a 4 Skilling. Názov štátu sa neuvádzal. Prvé vydanie bolo vytlačené knižtlačou na ručnom papieri s priesvitkou.

V prvom nariadení poštovej správy sa uvádzalo, že známka sa znehodnotí mriežkovou pečiatkou a na obálku sa odtlačí dátumová pečiatka.

Od r. 1856 však prišlo ku zmene. Dátumom musela byť opečiatkovaná známka. O nejaký čas neskôr sa zaviedli číslované pečiatky. Z tohto predpisu boli vyňaté zväčša malé pomocné poštové úrady. Tam známky prečiarikli atramentom a názov pošty napísali na známku alebo obálku.

Výplatná známka exilovej vlády v Londýne z r. 1943

Historik S. Sturlason napísal dejiny nórskeho kráľov

Za viac ako 50 rokov sa výzor nórskeho známok takmer nezmenil. Ako symboly sa používali štátny znak, poštová trúbka a portrét kráľa. Za prvé príležitostné známky možno pokladať až trojznámkovú emisiu 100 rokov nezávislosti, realizovanú

F. Nansen – polárny bádatel, filantrop a nositeľ Nobelovej ceny mieru

meditlačou v r. 1914. Až dovtedy boli všetky vydania knižtlačové. Podľa textu jubilejnej publikácie Nórskej pošty výplatné známky Poštová trúbka predstavujú najdlhšie používanú motívovú sériu na svete.

V r. 1925 boli vydané tzv. Polárne známky (Mi 109-115) s osobitnou históriou. Zakladali sa na požiadavke svetoznámeho polárneho bádatela Roalda Amundsena, ktorý chcel mať k predtým vydaným polárnym poštovým listom aj podobné známky. Tieto mali slúžiť na financovanie jeho plánovaného letu na severný pól. A nielen to:

Horská krajina vo vydání k 100. výročiu Nórskeho Červeného kríža

Amundsen chcel sám všetky známky kúpiť. Napriek protestom verejnosti a filatelistov sa mu to aj podarilo. Dôsledkom sú pomerne vysoké katalógové cenové záznamy tohto vydania.

Obsadenie Nórska Nemeckom počas Hitlerovej diktatúry zanechalo stopy až do dnešných dní najmä u starších Nórov. V r. 1940-1945 Nóri nechceli používať známky, ktoré pochádzali od okupantov alebo s nimi súviseli. Keď musel niekto v núdzi použiť neoblíbené známky, nalepil ich na obálku dolu hlavou. Motívy zná-

Exponát z Nórskeho ľudového múzea

mok vydaných exilovou vládou v Londýne (Mi 276-83) niesli znaky odboja. Zámky boli do krajiny prepašova-

Mužský ľudový kroj z Kautokeino

tika Henrika Ibsena (Mi. 137-140). Po hĺbkotlačí sa siahlo prvý raz v r. 1931 pri vydaní známky Rádiová nemocnica (Mi. 162). V r. 1962 tlačiareň bankoviek začala tlačiť známky ocelotlačou. Samolepiace známky sa objavili v r. 1997. Tento krok bol testovaný aj pri dvojiciach vianočných známok (Mi 1265-66). Filatelistickí publicisti mnohokrát infor-

né. Ako osobitná propaganda bolo vydaných 4 000 sérií s pretlačou „London 17/5/43“ – dátumom štátneho sviatku. Predávali sa v prospech hnutia odporu.

V priebehu desaťročí sa používali viaceré tlačové techniky. V r. 1928 Nóri vydali prvú známku tlačenú ofsetom pri 100. výročí narodenia drama-

movali o pozoruhodných vydaniach Nórskej pošty. Tak to bolo napr. pri ZOH v Lillehammeri v r. 1994.

Od r. 1855 dodnes Nórsko vydalo takmer 1 600 známok. Motívmi osobností, historických udalostí, fauny a flóry, umenia, kultúry, športu a krajiny propagujú svoju vlasť. Halvor Fasting, riaditeľ Nórskej pošty pre filateliu, v jubilejnom roku napísal: Budeme mať aj v budúcnosti známky a ich zberateľov? Verím, že určite. Nie sú žiadne príznaky toho, že list a poštový lístok prehrávajú boj s elektronickými alternatívami. Za Nórsku poštu sľubujeme i naďalej vydávať známky vo vysokej kvalite a vyhotovení.

Kráľ Olav V. pri 80. narodeninách

(podľa článku Dietera Steina v Deutsche Briefmarken Revue 12/2005 spracoval Ivan Lužák)

Národná filatelistická výstava NITRA 2006

Vo februárovom čísle Zberateľa som formou rozhovoru s predsedom KF 52-51 PaedDr. J. Gálom a predsedom prípravného výboru výstavy informoval o pripravovanej výstave. Keďže došlo k niektorým zmenám, v rozhovore som pokračoval a prinášam najnovšie informácie o výstave. Hneď na začiatku musím uviesť zmenu termínu konania výstavy. Pretože 17. júna 2006 budú predčasné parlamentné voľby, organizátori museli zmeniť termín výstavy na **7. - 10. júna 2006** a tiež termíny ďalších akcií. Neuskutoční sa jubilejná výstava Fera Horniaka.

J. M.: Prečo je usporiadateľom výstavy aj Matica slovenská?

J.G.: Spolupráca nášho KF s Domom Matice slovenskej v Nitre je dlhoročná a úspešná. Trvá už od jeho otvorenia 13. 5. 1995, keď sme iniciovali príležitostnú poštovú pečiatku. Myšlienka usporiadania Národnej filatelistickej výstavy NITRA 2006 vznikla na slávnosti desiateho výročia Domu, keď s návrhom prišli predseda Matice slovenskej Ing. J. Markuš, riaditeľka Domu Matice slovenskej v Nitre a zástupcovia KF 52-51. Dohodli sa aj na tematickom zameraní Kongresu mladých filatelistov a Olympiády mladých filatelistov: Symboly Slovenska a formovanie štátnosti Slovenskej republiky.

J. M.: Filatelistov bude zaujímať, aké ručné príležitostné poštové pečiatky bude Slovenská pošta používať na výstave a na sprievodných akciách.

J. G.: Pošta Nitra 12 má sídlo v budove Domu Mati-

ce slovenskej na Dolnočermánskej ulici 737, kde sa bude konať výstava. Slovenská pošta pripravuje päť príležitostných poštových pečiatok. Štyri sa budú používať na tejto pošte: Filatelistický majáles (13. 5. 2006), Národná filatelistická výstava Nitra (7. 6. 2006), Deň Matice slovenskej (8. 6. 2006), Deň mládežníckej filatelie (9. 6. 2006). Na vyhlásení ankety „Najkrajšia slovenská poštová známka roka 2005“ bude Slovenská pošta používať už tradične v Kostolnoch pod Tribečom ďalšiu príležitostnú pečiatku (10. 6. 2006). Účastníkov do Kostolian odvezie od Domu Matice slovenskej a späť do Nitry osobitný autobus 10. júna 2006.

J. M.: Ako budete informovať zájemcov o vystavovanie?

J. G.: V najbližších dňoch pošleme KF a vedúcim KMF bulletin s informáciami o výstave s prihláškou. Termín na podanie prihlášky je do 30. apríla 2006. Potvrdenie o prijatí exponátu na výstavu dostanú prihlásení do 15. mája 2006. Exponáty poslané poštou musia byť doručené do 2. júna 2006 alebo prinesené osobne do Domu Matice slovenskej 5. júna 2006. Informácie o výstave sú na webovej stránke klubu filatelistov www.nitrafila.sk.

J. M.: Zmena sa bude týkať aj Kongresu mladých filatelistov?

J. G.: Áno. Kongres mladých filatelistov pripravujeme na dni 9. - 10. júna 2005.

Za informácie ďakuje **Ján Maniaček st.**

STRETNUTIE ZBERATEĽOV V NOVEJ EURÓPE / MEETING COLLECTORS IN NEW EUROPE

3. MEDZINÁRODNÝ ZBERATEĽSKÝ VEĽTRH

3th INTERNATIONAL COLLECTORS FAIR

BRATISLAVSKÉ ZBERATEĽSKÉ DNI
09. - 10. 6. 2006

Incheba, a.s., Viedenská cesta 3-7, 851 01 Bratislava

tel.: 00421 2 6727 2135, fax.: 00421 2 6727 2143, email: bzd@incheba.sk

www.incheba.sk

Organizátor, miesto:

Výstavné a kongresové centrum

Incheba, a. s.,

Bratislava – Slovensko

Odborný garant:

Slovenská pošta, š. p., Poštové múzeum, Mincovňa Kremnica, š. p., Slovenský filumenistický zväz, Zväz slovenských filatelistov, Slovenská numizmatická spoločnosť, Slovenská spoločnosť olympijskej a športovej filatelie pri SOV, Slovenský zväz zberateľov autogramov

Mediálny partner:

ZBERATEĽ, mesačník pre zberateľov

Zastúpené krajiny:

SR, ČR, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko, Slovinsko, Bielorusko, Taliansko, Španielsko, Veľká Británia, Nemecko, Chorvátsko, Švajčiarsko, Kanada, Bulharsko, Litva

Výstavná nomenklatúra

FILATELIA - známky, celiny a celistvosti

FILOKARTIA - staré pohľadnice (topografické/miestnopísne, tematické)

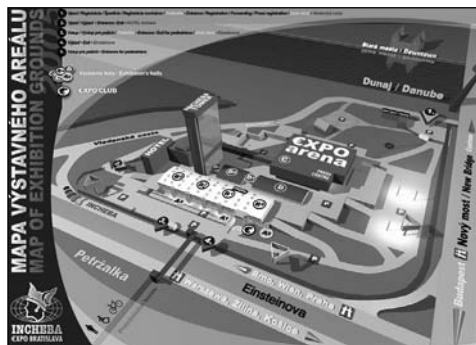
FILUMENISTIKA - zápalkové nálepky, obaly a škatulky

NUMIZMATIKA - mince, medaily, papierové platidlá

MINERÁLY - drahé kamene, šperky z prírodných materiálov, fosílie

DROBNÉ STAROŽITNOSTI - keramika a porcelán, militárie, obrazy

OSTATNÉ ZBERATEĽSKÉ ODBORY - odznaky a vyznamenania, autogramy, veterány - autá, motocykle, bicykle, železničné, automobilové a letecké modely, telefónne karty, obaly a etikety, a iné

Spomienky pokračujú

Bolo to možno pred tridsiatimi rokmi alebo ešte dávnejšie, keď mi jeden kolega dal otázku a hneď na ňu aj odpovedal: „Ty zbieraš známky, že?“. Netušil som, o čo ide. Otázke som najprv porozumel tak, že buď chce, aby som mu dal nejaké známky pre deti (s tým som už v duchu súhlasil), alebo zdedil po niekom zbierku známok a chce vedieť akú majú hodnotu. Alebo bude chcieť odo mňa niečo úplne iné. Po chvíli mlčania sa mi priznal, že jeho syn sa oženil a otec jeho manželky zbiera známky. Potom povedal priamo: „Keďže ty zbieraš známky, on zbiera známky, mohli by ste sa stretnúť a vymeniť svoje poznatky“. Nepovedal síce o čom, ale je pochopiteľné, že mal na mysli známky. Súhlasil som, prečo nie, aspoň sa zoznámim s ďalším kolegom filatelistom, možno niečo vymeníme, ale v každom prípade si pohovoríme o našom spoločnom hobby. Dal mi jeho telefónne číslo. O pár dní som mu zavolať a z rozhovoru som sa dozvedel, že môj kolega ho už o mne informoval. Pozval ma na návštevu.

Asi o týždeň som si to už „hasil“ na sídlisko do Karlovej Vsi, kde kolegov svät býval. Našiel som ulicu, číslo domu, bol som milo privítaný, ponúkol ma kávou. Chvilu sme sa rozprávali, ale bol som netrpelivý a čakal, kedy prinesie ukázať nejaké známky. Po chvíli na stôl položil Stibůrkov album (najznámejší album na československé známky). Pochopil som, že bude vážny filatelista, pretože takýto album nemal každý zberateľ.

Začal som v albume listovať a po zhladnutí prvých strán som konštatoval, že som sa nemýlil – pekný známkový materiál. Listujúc ďalej som však zistil, že niečo nie je v poriadku. Pri známkach Hradčín mi rôzne odtiene farieb nepripadali zvláštne, ale keď som prešiel k mojim obľúbeným emisiám Oslobodená republika a Holubica bol som si už stopercentne istý, že sa nemýlim. Tieto emisie ma zaujali ani nie tak známkovým materiálom, ako sú rôzne zubovania, ale rôznosťou farieb týchto známok. V albume mal skoro za každou emisiou pridané ďalšie listy, na ktorých mal prilepené známky (zväčša pečiatkované) v takých farbách a farebných mutáciách, ktoré som nikdy predtým nevidel.

V rýchlosti som prezrel aj ďalšie listy v albume a moje tušenie sa potvrdilo – skoro pri všetkých emisiách mal na pridaných listoch množstvo odfarbených a prifarbených známok.

Vrátil som sa teda k spomínaným emisiám, o ktoré sa hlbšie zaujíam a spýtal som sa na zámer takého zbierania, aké som mal pred sebou. Odpovedal vyhybavo, spomenul, že takých známok mal viac, niektoré už aj povymieňal za iné.

Pretože zbieram a mám rozsiahlu zbierku falošných známok, zaumienil som si za každú cenu svoju zbierku rozšíriť aj o takéto „farebné“ exempláre. Videl som totiž, že niektoré známky s neskutočnými farbami má aj po dva

a trikrát, preto som sa pokúsil našu debatu priviesť na možnosť kúpy niekoľkých týchto známok. Pochopiteľne, že som jeho zbierku pochválil, najmä tie farebné odtiene, a tak majiteľ mi priniesol ukázať zásobník, v ktorom mal ďalšie známky ešte v iných farbách. Srdce mi poskočilo, keď som videl množstvo takých známok a tiež, keď majiteľ prejavil dobrú vôľu mi niečo z toho, čo som mal pred sebou, aj prenechať. Najprv mal záujem len o výmenu, ale nakoniec súhlasil, že mi niečo zo svojich duplikátov predá.

Odhádzal som z tejto návštevy spokojný, lebo som získal niekoľko desiatok farebných odtieňov známok, o ktorých som bol presvedčený, že reálne nemôžu existovať, teda s pocitom, že si opäť doplním svoju zbierku falošných známok. (obr. na 2. str. obálky)

Neskôr som sa dozvedel, že dotýčný filatelista je chemik. Svoj voľný čas venoval nielen zbieraniu obľúbených známok, ale aj tomu, ako možno napríklad z olivovej farby 10 h Holubice „vyrobiť“ túto známku vo farbe sivej, svetlozelenej, oranžovej, zelenej, tmavohnedej a bohvie ešte akej.

Teda zberatelia pozor – pokiaľ nezberate tak ako ja falošné známky, nekupujte známky, o ktorých nemáte záruku, že sú v poriadku. Platí to aj o farbách známok.

Svätopluk Šablátura

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

S odstupom času sme dostali do redakcie smutnú správu o úmrtí známeho bratislavského zberateľa a prispievateľa do nášho časopisu pána Ing. Lubomíra Kovačiča. Rodák z Dubnice nad Váhom (*3. 10. 1946) strávil

väčšinu svojho filatelistického života v Bratislave, kde bol známy najmä návštevníkom bratislavských výmenných schôdzok ako usilovný študijný zberateľ Československa a Rakúska. Zamiloval si najmä emisiu Hradčany, ktorú spracoval do vysoko špecializovanej podoby, ale venoval sa aj II. ČSR a rakúskym celinám.

Svoje zbierky síce nikdy nevystavoval, bol však známy ako precízny a dôsledný zberateľ, ktorý zanieťene diskutoval o publikovaných i nepublikovaných odborných otázkach týkajúcich sa čs. známok, ochotný prispieť radou či poskytnutím materiálu iným zberateľom a autorom. Publikačnej činnosti sa venoval najmä v posledných rokoch života, a to i napriek chorobe, s ktorou statočne zápasil. Bratislavská filatelia stráca jeho odchodom († 27.11.2005) významného zberateľa, priateľa a publicistu. Česť jeho pamiatke!

M. Bachratý

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každý druhú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) I Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestská polícia, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **CK Junior**, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné I Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00, Záhorácke centrum kultúry, Mierové nám. 1 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 9.00 do 12.00 hod. ■ **NUMIZMATIKA** I Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • každý druhý pondelok o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Študentský domov Poľnohospodárskej univerzity MLADOST • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Stoly a vstup bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRÁD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 hod. Pošta Poprad 2, zasadacia na 2. poschodí ■ **PRESOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 22 I Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedeľa od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA I Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry • Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Liptovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý páry týždeň o štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN** - FILATELIA I Kultúrne stredisko Dlhé Hony • Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia

spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Trnava • Centrum voľného času KALO KAGATIA, Strelecká 1 • Každú stredu od 15.30 do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Toplou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Piváreň pod Lipou, M. R. Štefánika 136 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 057 44 61118, 0905 202 096 ☐ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➤ 4. marec 2006 BRATISLAVA

STRETNUTIE ZBERATELOV mincí, významenani, pohľadnic, odznakov a telefónnych kariet. ObKaS, Vajnorská 21, od 8.00 do 12.00. Info: Ivo Fojtík (031/562 5132. Ďalšie stretnutia 6.5., 3.6.

➤ 4. marec 2006 NITRA

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV: poriada Antik Media v SOU stavebnom Nábr. Mládeže 1. ☎ 0905 267 519. Ďalšie stretnutie 13.5.

➤ 5. marec 2006 KYS. NOVÉ MESTO

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV starožitností a iných zberateľských odbov, od 8.00 hod. v galérii Mlyn Antik v Radoli. Ďalšie stretnutia v roku 2006: 2.4., 7.5., 4.6. aj aukcia. Info: ☎ 0904 526 563.

➤ 11. marec 2005 BRATISLAVA

CELOŠTÁTNÁ FILATELISTICKÁ BURZA • Kultúrny dom Dúbravka, Saratovská 2/A (doprava z hl. žel. stanice električkou č. 1) od 7.30 do 11.30 hod. Objednávky stolov ☎ 02/ 432 95 360.

➤ 18. marec 2006 POPRAD

PODĽATRAŇSKÉ FILATELISTICKÉ VÝMENNÉ stretnutie v SOU stavebnom na Okružnej ul. od 7.00 do 12.00 hod. Aj iné zberateľské odbory. Info: Josef Rančák, Štúrova 126/5, 058 01 Poprad, ☎ 0907 949 956.

➤ 18. marec 2006 TRENCÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 53 03, 0905 267 519. Ďalšie stretnutie v roku 2006: 15.4., 20.5., 24.6.

➤ 19. marec 2006 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ ZBERATELSKÉ STRETNUTIE, budova INGEQ, Bytčická 16 (smer Rajec), od 7.00 do 12.30 hod. Info: ☎ 0903 649 157, 0904 182 373.

➤ 25. marec 2006 ILAVA

TRADIČNÁ BURZA ZBERATELOV všetkých odborov sa uskutoční v Dome kultúry od 7.00 do 12.00 hod. Info: ☎ 042 44 555 70 – 72, 0903 327 655.

➤ 25. marec 2006 RUŽOMBEROK

CELOSLOVENSKÉ VÝMENNÉ STRETNUTIE všetkých odborov v Gymnáziu sv. Andreja na Nám. A. Hlinku od 8.00 do 12.00 hod. Stoly pre hostí zdarma.

➤ 26. marec 2006 LUČENEC

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE • Hotel Pelikán (pri tržnici) od 8.00 do 12.00 hod. Ďalšie termíny v roku 2006: 30.4., 28.5., 25.6. Info: ☎ 047 4392 266.

➤ 1. apríl 2006 BRATISLAVA

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV mincí, významenani, pohľadnic, odznakov a telefónnych kariet v ObKaS, Vajnorská 21 od 8.00 do 15.00. Info: Ivo Fojtík ☎ 031/562 5132.

► 1. apríl 2006 DOLNÝ KUBÍN

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV známok, mincí, bankoviek, telef. kariet, zapalovačov a i. sa uskutoční v Mestskom kultúrnom stredisku v estrádnej sále od 7.00 hod. Objednávky stolov ☎ 0902 213 074.

► 7. a 8. apríl 2006 BRNO

VELTRŽNÉ STRETNUTIE FILATELISTOV v pavilóne A od 10.00 do 17.00 hod. Obj. stolov: KF Alfonza Muchu, Orlí 30, 602 00 Brno.

INZERCIA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelístov Košice **prijímu a zašlú výbery do kolovania.** Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor MAGDA, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-054

■ **KÚPIM Carte maximum** kat. č. 52, 53, 54 Lode a kat. č. 177-178 Tatry, J. Jahoda, Dubová 2, 052 01 Spišská Nová Ves. Z-055

■ **SPOLAHLIVÉ DODÁVKY NOVINIEK ČR**, 1 Kč = 1,35 Sk + poštovné, pre KF aj jednotlivcov. Tiež novinky Francúzska a všetkých jeho teritórií v cene 1 € = 52 Sk (nominál). D. Polán, Svätopľukova 23, 058 01 Poprad. Platí stále. Z-056

■ **DODÁM známky Slovensko 1993-2005** za 10% kat. ceny ERVO 1993-2000 vo väčšom množstve len ☉, na dobierku. Jozef Hudáč, Ďumbierska 25/2 949 01 Nitra, ☎ 037 733 3902 Z-057

■ **KÚPIM CELINY SŠ použité na oslobodenom území** od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-058

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk Z-059

■ **KÚPIM alebo na 14 dní si požičiam** na študijné účely celé hárky alebo väčšie bloky známok SLOVENSKO 1939-45: 20h Hlinka bez DZ (kat.č.27), a 1 Ks Hlinka bez DZ a s DZ A2, A3, A4 (kat.č. 30xA a 30YA). ☎ 0915 77 33 19 alebo: fol-des@chello.sk Z-060

■ **PREDÁM umelecké pohľadnice** z rokov 1900-1930. ☎ 0905 33 22 62 Z-061

■ **KÚPIM ★★ Chust RV 205** (8f), Rakúsko ☉ 207 10K tmavá, 225y-227y Flugpost, biely papier. ☎ 0905 328 085 Petioky Z-062

■ **KOUPIM OZNAKY** Karpatoněmecké strany, Deutsche Partei, maďarských politických stran (Szlovenszko) Magyar Párt, Slovenský štát, I. republika, atd. Sbératel odznaků polit. stran: Konečný Jaroslav, Jiráskova 568, 738 01 Fr.-Místek, Česká republika Z-063

■ **HLADÁM použité nepoškodené slovenské dobíjacie kupóny** GSM Orange „Star Wars-Episode III“. ☎ 0908 14 65 59 Z-064

■ **PREDÁM špecializovanú zbierku ČSR II**, typy, DO, DCH, 10 bl., PT, v 8 perových doskách Pofis. Výrazná zláva. Jozef Somora, 958 43 Krásno 20, okr. Partizánske

■ **PREDÁM Filateliiu 1973-2005**, SK 1993-5, Zberateľ 1995-2005, Mladý filatelista 1976-1991, Fauna+flóra 1981-93 viaz. Monografie 2, 3, 4, 5, 13, fil. lit. a pomôcky (zoznam), katalógy. Jozef Somora, 958 43 Krásno 20, okr. Partizánske Z-066

■ **PREDÁM VT7 Hydrologická dekáda**, odličaok rytiny zn. č. 2079 v pôvodných farbách na liste 99 x 206 mm. Na zadnej strane KT fialový text s nulami, s podpismi autora a rytca. ☎ 034/653 63 41, 0908 718 838 Z-067

■ **PREDÁM DR MI 456-8 Polarfahrt** ★★ FA Zierer za 30% kat. ceny. Osobný odber-dohovor. ☎ 02/6531 2391, e-mail: jozefek@pobox.sk Z-068

■ **PREDÁM TK Vatikan**. ☎ 0905 606 174 Z-069

■ **Za PH materiály z územia Slovenska** do r. 1954 dám časopisy Zberateľ, ročníky 2000-2005, neviazané a časopisy Filate-

lie ročníky 1966-2002, viazané. Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice. Z-070

■ **HLADÁM partnerov na výmenu zberateľského materiálu** z celého sveta, ★★ i ☉ známok, celín, celistv., CM, FDC, mincí, medailí, bankoviek, pohľadníc, odznakov, záp.nálepiek a p. Za chýbajúce dám 2-3 násob. množstvo zo svojich prebytkov alebo cenu. Výmena podľa chybeniek 1:1, podľa kat. Pofis, Michel, Pick, Battenberg a iných. Výmena aj známky za mince či opačne a pod. Za 1/2 až 1/5 ceny predám množstvo prebytkov. Kúpim zbierky i celé pozostalosti zberateľ. charakteru. Za starozhľadnosti, obrazy a iný zberateľsky zaujímavý materiál dám známky, mince a pod. Miroslav Sukopčák, Čačov 294, 905 01 Senica ☎ 034 651 8918, 0905 358 707. Z-071

■ **KÚPIM ★★ VCH, DCH, DO, CHZ** a ine zaujímavosti na známkach SR. Momentálne som v zahraničí, a preto vaše ponuky s opisom a cenou pošlite na e-mail: huno136@pobox.sk Určite odpoviem. Z-072

■ **KÚPIM knihy** P. Hallon: Poštovníctvo na Záhorí ☎ 034 7782 033. Z-073

■ **PREDÁM katalóg ČR 1993-2003** (Pofis) ☎ 034 7782 033 Z-074

■ **PREDÁM ČSR II komplet 1945-1992** v zásobníkoch a zaskl. alb. listoch. Roky 1945-76 podľa kat. Pofis -10%, roky 1977-92 za nominál. Zásobníky, zaskl. alb.listy a perové dosky zdarma. Cena 15 000 Sk. Martinec Jozef, Salviova 30, 821 01 Bratislava ☎ 02/4329 2294 Z-075

■ **MENÍM ★★ i ☉ známky**, aj 100 za 100. Korešp. H, R, Q, D. Demendy Ferenc, Str. Heine Nr. 4, ap. 14. 300 041 Timisoara, Romania. Z-076

■ **KÚPIM celistvosti prešlé poštou so známkami ČSR** č. PP3, 766, 865, 866, 908, 910, 911, 1511, 1512, 1513, 1514. Peter Ergh, Vážska 3560/1, 921 01 Piešťany Z-077

■ **PREDÁM ★★ známky, hárčky, TL, ZZ**, poštové lístky a ☉ ČR 1993-1999. Ivan Lužák, Púpavova 2, 841 04 Bratislava 43, ☎ 02/ 654 25 054 Z-078

ČO PIŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 2/ 2006

Úvodný príspevok druhého čísla Filatelie od V. Řezníčka je z oblasti špecializácie ČSR I a týka sa Pražského revolučného vydania z roku 1918, keď v pokračovaní si všima tzv. veľký znak. Z oblasti poštovej histórie je príspevok Fr. Beneša st., ktorý pokračuje 22. časťou seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy, v ktorom druhou časťou približuje obchodné tlačivá. Z oblasti špecializácie ČR je príspevok s mnohými ilustráciami od J. Brožovej a V. Zedníka o doskových chýbách na známkach Českej republiky vydaných v roku 2005. R. Banert upozorňuje na zaujímavú chybu a jej retuš na 100 h známke Oslobodená republika. Ďalšie zistenia o známke 2 K Moskovského vydania uvádza V. Štajner. Z oblasti tematickej filatelie je článok J. Horáka, ktorý filatelisticke na mnohých vyobrazeniach približuje vznik automobilu pri jeho 120. výročí. V článku „Ohlédnutí za aukcemi v roce 2005“ V. Dražan hodnotí aukcie poriadané v roku 2005 v Českej republike. V tradičnej rubrike sa predstavujú novinky Českej pošty ČR, nechýba listárení, v rubrike Odborná literatúra prináša Fr. Črha recenziu vydania katalógu Michel – štáty Perzského zálivu 2006 (s textami v anglickom jazyku). (-pem-)

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➤ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Argentína 2000, Kone, 2607-12+BI 72	130,-
Argentína 2005, Mačka domáca, PL (6)	95,-
Austrália 1978, Kone - šport. disciplíny, 663-66	40,-
Bielorusko 2000, Rys ostrovid WWF, 373-376	35,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne, 560-67, 3,40 €	30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne - olympijskí víťazi I, 585-92, 3,40 €	30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne - olymp. víťazi II, 660-67, 3,40 €	30,-
Falkland Isl. 1970, Životný príbeh „Great Britain“ 1843-1970, 187-191	295,-
Falkland Isl. 1982, Mapa ostrovov, 354	120,-
Falkland Isl. 1983, Ovocie, 382-385	65,-
Falkland Isl. Dependencies 1982, Mapa ostrova, 116	120,-
Fidži 1954, Dobročinné, 139-40	60,-
Južná Afrika - Bophuthatswana 1990, Drobné cicavce, 235-236	80,-
Južná Afrika (RSA) 1990, Turizmus, 804-807	79,-
Južná Afrika - Venda, Rôzne druhy Aloe, 209-212	85,-
Kazachstan 1998, Čierny bocian, plameňák brodivé vtáky, 226-28	86,-
Kazachstan 1998, Mačka divá, rys, snežný leopard, 229-31	86,-
Kokos Isl. 1981, 100. výr. úmrtia Ch. Darwina a 150. r. teórie o vzniku atola, 78-80+BI 1	90,-
Korea 2001, Šachoví veľmajstri 20. storočia, 4412-17+BI 484	195,-
Norfolk Isl. 1975, 150. výr. osídlenia ostrova (samolepka), 168-69	28,-
Norfolk Isl. 1981, Presídlenie z ostrova Pitcairn, 261-63	30,-
Norfolk Isl. 1982, Plachetnice, 289-94	95,-
Norfolk Isl. 1983, Huby, 302-305	95,-
Paraguay 1971, Umenie - lovecké motívy, (Velazquez, Brun, Vernet), 2185-94	35,-
Paraguay 1972, Umenie - múzeum Asunción, 2325-34	35,-
Paraguay 1973, Motýle, 2794-2801	40,-
Papua and New Guinea 1962, Mapa Pacifiku, 43-45	255,-
Pitcairn 1978, 25. výr. korunovania Alžbety II, 177	65,-
Polsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), BI 115, hologram, 3,00 €	35,-
Polsko 2005, Hlavné mestá štátov EÚ I., 5 známok	175,-

Polsko 2005, Fauna poľských ZOO, 4 známky	150,-
Rusko 2005, Sobol, tiger, 2 zn+k	60,-
Seychelles 1956, Pamätník padlým hrdinom	30,-
Srbsko a Čierna Hora 2005, Európska fauna a flóra, 4 zn+k	150,-
St. Tome E Principe 1980, K 10. výročiu výstupu na mesiac, 650, (BI 45), 15 €	180,-
Švajčiarsko 1969, Pro Patria, kostolné fresky, 902-05	35,-
Švajčiarsko 1978, Lodná doprava na jazerách, 1120-27	50,-
Švajčiarsko 1981, Pro Aero - „Swissair“, 1196	35,-
Švajčiarsko 1981, Pro Aero - „Swissair“, 1196 BI	250,-
Švajčiarsko 1982, 100 r. Železnice, 1214-15 + K	15,-
Švajčiarsko 1982, 100 r. Železnice, 1214-15 BI	60,-
Thajsko 2003, 10. výročie diplomatických vzťahov s Juhoafrickou rep. (Slony) (2)	20,-
Thajsko 2005, Chrobáky, (plastické vyhotovenie), 4 zn	80,-
Tchajwan 2005, Koala, BI (4)	90,-
Tchajwan 2005, Včelárík (Merops philippinus), BI (4)	90,-
Upperyafa 1967, LOH Mexico '68, BI 1, 5,50 €	50,-
Upperyafa-South Arabia 1967, Umenie-Caravaggio 73 (BI 13), 3,5 €	35,-
Umm-Al-Qiwaín, Kone, 496-501A, 4,50 €	80,-
Umm-Al-Qiwaín 1972, ZOH Sapporo, 464 (BI 30), 6 €	60,-
Umm-Al-Qiwaín 1972, Formule, 814-818, trojrozmerné	55,-
Yemen 1970, Víťazi MS vo futbale Mexico'70 1144-46, 3-páska, 3 €	30,-
Yemen 1970, MS vo futbale Mexico'70, BI 191	50,-
Yemen 1970, Plyšové hračky, psy 3-rozm., 1040-45	60,-
Zaire 1983, Národný park-Garamba, 1079-83	95,-
Zimbabwe 1981, Deň stromu, 255-258, 3,60 €	40,-
Zimbabwe 1982, 75 r. skautingu, 265-268, 4,2 €	85,-

Špeciálna ponuka súborov známok Československa s námetom umelecké diela

1. Českí umelci (Mucha, Brožík, Špála, Bauch ...), 20 známok,	155,-
2. Českí umelci (Zrzavý, Morstadt, Aleš, Škréta ...), 20 známok,	155,-
3. Českí umelci (Švabinský, Bouda, Lhoták, Tichý ...), 24 známok,	120,-
4. Českí umelci (Hollar, Brandl, Lada, Mánes ...), 24 známok,	120,-
5. Slovenskí umelci (Bohúň, Hložník, Král, Sokol ...), 20 známok,	100,-
6. Slovenskí umelci (Fulla, Benka, Bazovský, Galanda ...), 20 známok,	100,-
7. Svetoví umelci (Dürer, Rubens, El Greco, Callot ...), 20 známok,	180,-
8. Svetoví umelci (Tiziano, Cranach, Hals, Picasso ...), 20 známok,	180,-

Mickey's Scientists

Public Service Workers

Mickey's Animal Workers

Characters at Work

1. GUYANA, W. Disney - povolania vo verejnom sektore 65,-
2. GUYANA, W. Disney - povolania v zdravotníctve 65,-
3. GUYANA, W. Disney - práca so zvieratmi 65,-
4. GUYANA, W. Disney - domáce práce 65,-
5. GUYANA, W. Disney - rôzne služby 65,-
6. GUYANA, W. Disney - ručné práce 65,-

Mickey's Sea & Shore Workers

1. ST. VINCENT AND THE GRENADINES, W. Disney - povolania v školstve 65,-
2. ST. VINCENT AND THE GRENADINES, W. Disney - povolania odborné a vedecké 65,-
3. ST. VINCENT AND THE GRENADINES, W. Disney - povolania v doprave 65,-
4. ST. VINCENT AND THE GRENADINES, W. Disney - ochrancovia zákona 65,-
5. ST. VINCENT AND THE GRENADINES, W. Disney - povolania prírodné 65,-
6. ST. VINCENT AND THE GRENADINES, W. Disney - profesionálny šport 65,-
7. ST. VINCENT AND THE GRENADINES, W. Disney - povolania v obchode 65,-

Disney Characters at Work

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ☉

Afganistan 2000, Bocian v hniezde, 1 8,-
Austrália 2000, Krab (WWF), (4) 12,-

Benin 2003, Prírodná rezervácia BI (2) 22,-
Benin 2003, Prírodná rezervácia BI (9) 35,-
Benin 2003, Vodné vtáctvo BI (3) 25,-
Benin 2003, Rôzne rasy psov, BI (9) 35,-
Benin 2003, Sladkovodné ryby, BI (6) + H 33,-
Benin 2003, Svet dinosaurov, PL (6) + H 35,-
Benin 2003, Život v koralovom mori, PL (3) 25,-
Burundi 1975, Fauna Afriky (24, 6x 4-pásky),
označenie Letecká pošta 70,-
Comores 1981, MS vo futbale España '82, H 12,-
Fujeira 1971, Apollo 14, (5 páska) 18,-
Guinea Bissau 2001, Plachetnice BI (6) 29,-
Guinea Ecuatorial 1974, Morské ryby, PL (16) 35,-
Kirgizstan - neoficiálne vydania:
Kirgizstan 2004, Fauna sveta - Európske lesy 29,-
Kirgizstan 2004, Fauna sveta - Alpy 29,-
Kirgizstan 2004, Fauna sveta - Tundra 29,-
Kirgizstan 2004, Fauna sveta - Oceány I. 29,-
Kirgizstan 2004, Fauna sveta - Oceány II. 29,-
Kirgizstan 2004, Fauna sveta - Antarktída 29,-
Kirgizstan 2004, Fauna sveta - Arktída 29,-
Kirgizstan 2004, Fauna sveta - Africký prales I. 29,-
Kirgizstan 2004, Fauna sveta - Africký prales II. 29,-

Kongo 2003, Pápež Ján Pavol + obrazy
st. majstrov I. PL (12) 55,-
Kongo 2003, Pápež Ján Pavol + obrazy
st. majstrov II. PL (12) 55,-

Kongo 2004, LOH Atény - plážový volejbal - 2004,
BI (4) 25,-
Kongo 2005, Domáci miláčikovia pes a mačka
BI (6)+2H 38,-

Kongo 2005, Africká fauna, BI (6) + 2H 38,-
Kongo 2005, Kolibrík, BI (6) + H 33,-
Kongo 2005, Papagáje, BI (6) + H 33,-
Kongo 2005, Leopardi, BI (4+H) 30,-
Kongo 2005, Automobilové preteky, BI (6+H) 35,-
Kórea 1984, Európski panovníci, BI (9) I. 35,-
Kórea 1984, Európski panovníci, BI (9) II. 35,-
Kórea 1986, MS vo futbale, Mexico '86, (H) 12,-
Kórea 1987, ZOH Calgary, H 12,-
Kórea 2004, Hus WWF, (4) 18,-
Kórea 2004, Hus WWF, (4x 4 blok) 80,-
Kuba 1995, Vtáctvo na ostr. „Cayo Coco“ (6) 18,-
Kuba 2003, História železnice, (5) 15,-
Kuba 2003, Kubánsky krokodíl WWF, (4) 14,-
Kuba 2003, Ostrovné vtáky, (4) 15,-
Kuba 2003, Motýle, (4+H) 29,-
Kuba 2003, Polárna fauna,
Expo Bangkok 2003, (5+H) 29,-
Laos 1986, Kaktusy (6) 18,-
Mauretánia 2003, Ochrana prírody BI (3) 25,-
Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie BI (2) 22,-
Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie I BI (9) 35,-
Mozambik 2001, MS vo futbale Kórea/Japonsko,
BI (9) + 3H 48,-
Rwanda 2003, Hady BI (6) + H 38,-
Rwanda 2003, I. Ján Pavol II. + obrazy
starých majstrov BI (12) 55,-
Rwanda 2003, II. Ján Pavol II. + obrazy
starých majstrov BI (12) 55,-
R.de Côte D'Ivoire 2003, Ochr. prírody BI (3) 25,-
R.de Côte D'Ivoire 2003, Národ. parky BI (2) 22,-
R.de Côte D'Ivoire 2003,
Fauna afrických planín BI (6) + H 33,-
Saharai 1999, Mačka perzská, 1 8,-
Vietnam 1988, Vtáky (8) 24,-
Vietnam 1988, Flóra (8) 24,-
Vietnam 1988, Vodné vtáky (6) 12,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-

Pri kúpe všetkých 9 ks katalógov len za 396,-

Československo 1945-1992, Pofis 2006, 280 str.
celofarebný 590,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo
1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko
1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami 28,-

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka
Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 399,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II.-
Rákocziho 1703-1711 195,-

Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I.vydanie 265,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780
(II.doplnené vydanie 2001) 235,-

Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67),
(1766-80) 250,-

Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a
Leopolda II 1790-1792 240,-

Novotný: Mince Františka I. 1792-1835 185,-

Novotný: Mince a korunovačné medaily
Ferdinanda V. (1835-1848) 135,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916) 235,-

Novotný-Moulis: Papierové platidlá ČSR, ČR
a SR 1918-2004, farebný, vydanie 2004 330,-

Novotný-Moulis: Katalóg mincí ČSR 1918-92,
ČR a SR 1993-2006 325,-

Katalógy použité

Michel č. 2 Karibské ostrovy 2000	950,-
Michel č. 4 Severná a vých. Afrika 2002	950,-
Michel č. 7 Austrália, Oceánia, Antarktída 2002/3	1100,-
Michel č. 9 Stredná a vých. Ázia 2003	1100,-

Katalógy staršie, nepoužívané

MICHEL č. 4 Sev. a východná Afrika 1997	750,-
MICHEL č. 5 Východná Afrika 1998	900,-
MICHEL č. 6 Južná a stredná Afrika 1998	900,-
MICHEL č. 7 Austrália, Oceánia, Antarktída 1997	690,-
MICHEL: Nemecko 2003/2004, celofarebný	740,-
MICHEL: Nemecko Junior 2004	420,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy, 16-listový	490,-
30-listový	870,-

Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,
s logom i bez loga **Slovenskej pošty,** 360,-

Zásobník Schaubek, A4, 8-listový, biele listy, 190,-

Havidky čierne, šírka 28, 36, 38, 40, 43, 44,
49, 50, 55, 59, 60, 70 a 90 mm - balíček 60,-

Havidky čierne na PL:	
ležaté, veľkosť 185x135 mm	- ks 19,-
ležaté, veľkosť 170x120 mm	- ks 15,-
stojaté, veľkosť 116x175 mm	- ks 15,-

Havidky biele na PL:	
ležaté, veľkosť 175x120 mm	- ks 15,-
stojaté, veľkosť 120x175 mm	- ks 15,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia
listov (3 alebo 4 otvory) 365,-

Náhradné listy	
12-okienkové 55x53 mm	- 1 list 30,-
20-okienkové 41x42 mm	- 1 list 33,-
30-okienkové 31x35 mm	- 1 list 35,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus	85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá	155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm	260,-
Lupa Ø 20 mm v kovovom púzdre, 10x	395,-
Lupa s osvetlením a desatinným delením, možnosť zaostrenia	680,-
Ďalšie lupy podľa Zberateľa 9, 10/2005	

Skúšobná UV - lampa SIGMA

Stolné prevedenie na sieť 220 V - rozozná luminiscenčné známky, odhalí falošné bankovky	570,-
UV - lampa na batérie, ručná	520,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-

Súbory jednotlivých ročníkov tvoria albumové listy:

I.časť : základné známky a hárčky,

II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčkov

Pri objednávaní prosíme vždy uviesť požadovaný ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !

V prípade záujmu o všetky listy, treba objednať obidve časti súboru (I.+ II.) pretože II. časť listy z prvej časti neobsahuje !

Listy ponúkame vo vyhotovení

bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).

Formáty listov: Pofis a A 4.

Ceny oboch formátov sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy ČESKÁ REPUBLIKA

	BZ	Z
Ročník 1998	155,-	485,-
Ročník 1999	185,-	490,-
Ročník 2000	190,-	495,-
Ročník 2001	195,-	525,-
Ročník 2002	185,-	515,-
Ročník 2003	220,-	740,-
Ročník 2004	180,-	550,-
Ročník 2005	185,-	530,-

Formáty albumových listov ČR:

Ročník 1999 **len formát Pofis**, ročníky 2000 - 2004

formát Pofis aj A 4 (cena rovnaká).

Ponúkame albumové listy
formátu Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO á 5,-
- bez nápisu á 4,-
- so štvorcovou podtlačou (len formát Pofis) á 4,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát Pofis aj A4 - cena rovnaká !	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1992	24,-	85,-	46,-	175,-
Ročník 1991	24,-	85,-	80,-	255,-
Ročník 1990	34,-	125,-	58,-	205,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát len A4	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1989	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-

Druhú časť albumových listov možno objednať aj bez variantov kupónov, prípadne v ľubovolnej zostave z ponúkaných listov.

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER (1000 ks) - balíček á 64,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

